

IDA'S GEHEIM

door JOHANNA

G.F. CALLENBACH NIJKERK

IDA'S GEHEIM

IDA'S GEHEIM

VRIJ BEWERKT NAAR HET ENGELSCH

door JOHANNA

TWEEDE DRUK

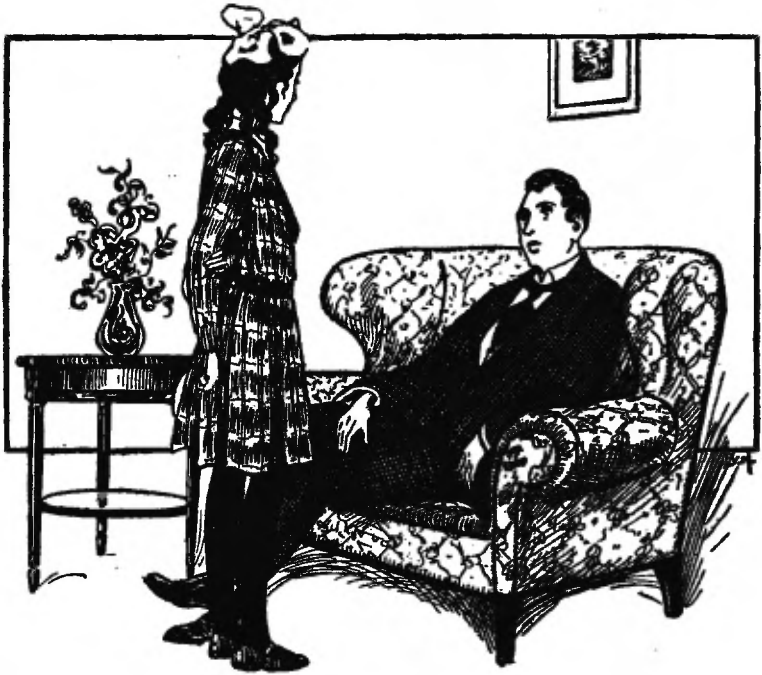

GEILLUSTREERD DOOR FRANS VAN NOORDEN

G.F. CALLENBACH NIJKERK

„Heb ik dien man niet meer gezien?” blz. 79

HOOFDSTUK I.

Broeder en Zuster.

„Je moogt zeggen wat je wilt, Paul, maar *ik* vind het vreeslijk; ik vind het akelig en weet niet of ik ooit wennen zal aan dat nieuwe leven. Jij en tante Anna, je hebt goed praten: je hoeft er niet heen. En Brechtje mag mij moed inspreken, wat weet die oude ziel van een kostschool af?” En Ida, wier gezichtje zeer bedrukt stond, moest toch even lachen bij de gedachte, dat Brechtje wel eens naar een kostschool zou zijn gegaan.

„Ja, kom, lach maar, kleintje!” zei Paul. „Ik ben er niet bang voor, of je zult het lachen in het nieuwe leven, dat jou nu zoo vreeselijk toeschijnt, wel weer aanleeren. Kom, kom; begrijp toch goed, dat men aan elke verandering moet wennen; het leven is daar immers vol van! Bedenk eens, hoe dikwijls *mijn* omgeving verandert. Nú zit ik hier, overmorgen in Londen. Vroeger, toen vader nog leefde, woonde ik in Indië; en toen hij . . .”

Deze laatste woorden leidden Ida's gedachten van haar toekomst af en voerden ze terug naar het verleden.

„Ik weet zoo weinig van dien vroegeren tijd af, Paul. Och, vertel er mij van. Wie weet hoe lang het duurt, eer je dat weer doen kunt. We zien elkander misschien in geen jaar, in een heel jaar niet. *Jij* in Londen . . . *ik* op de kostschool!”

„Ik heb je al zoo dikwijls van vroeger verteld, kindje! Heb ik niet?”

„Ja, Paul! maar je kunt er me nooit genoeg van vertellen.”

Paul trok zijn zusje naast zich op de kanapé. Hij herinnerde zich nog alles van zijn vader; hij kon hem zich nog zoo levendig voor den geest halen. Maar Ida was nog zoo heel jong, toen zij beiden als weezen, onder de zorg van een bevriende familie, naar Holland waren gekomen. Paul was nu een volwassen jongeman, Ida telde nog slechts dertien jaren. De heer Van Breemen was tweemaal gehuwd geweest. Paul en Ida hadden ieder een andere moeder gehad. Paul had zijn eigen moeder nooit gekend, doch de liefde van Ida's lieve, zachte moeder had hem dat gemis vergoed. Hij gevoelde

zich meer een vader dan een broeder van zijn zooveel jonger zusje, nu zij beiden ouderloos waren.

Het was de heerlijkste tijd van het gansche jaar, als Paul vacantie had. Die tijd was nu echter bijna weer voorbij. Overmorgen reeds moest hij terug naar Engeland. Zijn moeder was een Engelsche dame geweest. Al haar familie woonde daar en door bemiddeling van die familie had Paul een betrekking gekregen aan een der voor- naamste Banken van Londen.

De gansche maand Augustus had hij vacantie. Wat een blijde dag was het voor Ida, als zij en tante Anna „De Batavier” verwachten mochten. Paul verkoos de reis met „De Batavier”. Hij kwam zoo graag de Maas opstoomen, zei hij. En het was zulk een wonderzoete gewaarwording, als hij, op het dek staande, de groote koopstad in de verte zag opdoemen, en te weten dat daar op de kade zijn zusje en tante Anna hem opwachtten. Als de boot de Boompjes naderde, en hij het gewoel kon zien, dan tuurde hij verlangend naar de aanlegplaats, en meestal bemerkte hij zeer spoedig het geliefde tweetal. Ida zorgde dan, dat zij op een verhevenheid stond, die daar altijd wel te vinden was en zwaaide met haar zakdoek hem haar welkom toe en tante Anna stond naast haar op den vlakken grond. Hoe spoedig wist hij zich steeds een weg te banen door het drukke verkeer! Hoe heerlijk, hoe onuitſprekelijk heerlijk was dat wederzien!

Ach, het was nu alles weer voorbij, al dat geluk. Overmorgen ging Paul weer weg en veertien dagen later zou Ida naar de kostschool, naar „Boschoord” ver-

trekken. Tante Anna en Paul achtten dat noodig voor haar. In het eerst had Ida het plan van harte toegejuicht. Het zou heerlijk zijn om onder meisjes te verkeer en vriendinnen te krijgen. Maar nu . . . nu zag zij er erg tegen op. Kwam het misschien, omdat zij eerst nog van Paul scheiden moest? Viel het haar hard om tante Anna te verlaten en het goede oude gezicht van Brechtje niet meer te zien? Zij wist het zelf niet, maar ze dacht nu, dat het beter geweest zou zijn, als men haar maar rustig bij tante Anna gelaten had.

„Vertel me nu nog eens wat van Vader en Moeder, Paul,” verzocht zij.

En Paul begon te vertellen wat hij haar al zoo dikwijls verteld had, maar wat zij gedurig weer wilde hooren.

„Mijn eigen moeder heb ik evenmin gekend als jij jouw moeder, Ida! Maar zij — ik bedoel nu jouw moeder — was voor mij zoo lief en goed als een eigen moeder met mogelijkheid wezen kon. En onze vader . . . kind, hoe zwaar is het, zulk een vader te moeten missen! Hij was een held, Ida! Een grooter held dan een, die zijn leven waagt voor zijn land en wiens naam geschreven wordt op de lijst van hen, die vallen op het veld van eer. Zijn naam is bij God gekend. Hij liet zijn leven, omdat hij Zijn Heiland navolgde in liefde en zelfopoffering. Het leven en het werk van een officier van Gezondheid in Indië kan dikwijls zwaar zijn. Met hem was dit het geval, vooral op het laatst van zijn leven. Tijdens een pestepidemie in het binnenland van Java moest hij aldaar zijn werk verrichten. En hoe deed hij

dat? Ik was daar niet bij tegenwoordig, maar ik hoorde anderen spreken over zijn groote toewijding en zorg voor de arme slachtoffers van die gevreesde ziekte. Niet-tegenstaande alle voorzorgen werd ook hij aangetast en overleed reeds den volgenden dag. Zoo lang hij bij bewustzijn was, gaf hij nog raad voor de zieken, en dacht en sprak hij over hen.

Welk een tijding voor onze — ik bedoel weer jouw moeder! Of de slag te zwaar was voor haar teeder gestel, of dat zij toch al een ziekte onder de leden had, dat weet ik niet, maar zij volgde hem spoedig naar den hemel. Dáár zijn thans onze ouders, Ida! Dáár zullen we hen eenmaal wedervinden. Wij zijn kinderen des gebeds, en God is een Hoorder der gebeden. Dat troost me altijd zoo, vooral als ik weer in Londen zit, door de zee gescheiden van mijn lieve zusje. En dat moet je óók troosten, als je op de kostschool bent. Het moet ons sterk en gelukkig maken, overal waar we zijn. Het moet ons bewaren in verzoeking en ons doen leven in Gods gemeenschap."

„Verbeeld je, Paul, dat onze ouders nog leefden en bij ons waren! Hoe geheel anders zou dan ons leven zijn!”

„Ja, dat zou het zeker. Maar, kindje, laat ons gelooven, vast en zeker gelooven, dat onze Vader, die in de hemelen is, onzen weg en onze lotgevallen bestuurt. We mogen rustig en vertrouwend alle dingen aan Hem overlaten. Hij alleen weet, wat goed voor ons is. Blijf dat gelooven, Ida, bij alles wat je wedervaart, en je zult je altijd en onder alles veilig en welgeborgen voelen.”

Hoe zou in de dagen, die volgden, deze raad voor Ida noodig zijn!

Het was het laatste vertrouwelijk gesprek tusschen broeder en zuster voor langen tijd.

HOOFDSTUK II.

Een geheimzinnige tijding.

Het wegbrengen van Paul naar „De Batavier” was voor Ida altijd een harde zaak. Maar zij deed het toch. Wat zou zij een onvoldaan gevoel, welk een wroeging gehad hebben, als zij hem niet tot het laatste oogenblik toe vergezeld had. Hij bleef altijd op het dek staan turen naar het plekje, waar zij stond, en waar hij haar weer zou zien staan, wanneer hij terugkeerde.

„Vaarwel, lieve, lieve Paul!” Ida had haar stem niet in haar macht en wist niet, of hij haar wel verstond onder al het rumoer. Maar *zij* hoorde wel, wat *hij* zeide, toen hij haar vaarwel kuste. „Als ik het niet uit kan houden en als zij me missen kunnen aan de Bank, dan zal ik zien dat ik in de Kerstvacantie overkom.” Daarop ging hij vlug de plank over. Het afscheid viel ook hèm zwaar, en daarom moest het maar kort zijn.

„Tante Anna! Hebt u het gehoord? Hij komt misschien met de Kerstvacantie terug. Als ik daarvan zeker was, zou ik het niet zóó naar vinden dat hij weg is.”

„Wel zeker, hij zal het wel doen, als het tenminste

niet *al* te druk is aan de Bank. Eén nachtje op zee is voor hem geen bezwaar," troostte haar tante.

„Tante Anna, waarom kan hij *hier* geen betrekking krijgen, hier in Rotterdam? Hier zijn toch ook Banken genoeg?”

„O ja, hier zou hij ook wel een betrekking kunnen vinden, gemakkelijk genoeg. Maar aan die Bank te Londen, waar zijn oom Richard hem een betrekking heeft bezorgd, heeft hij zulke prachtige vooruitzichten. Hij zal het ver brengen daar in Londen, daar kun je op aan. Niet alle menschen kunnen in hun eigen land blijven. In ons land verdienen ook veel vreemdelingen hun brood, en er zijn onder alle standen Nederlanders, die naar Duitschland, Engeland, ja naar andere werelddelen gaan om hun fortuin te maken. En soms gaat het in vreemde landen beter met hen dan in hun eigen vaderland. Denk bij voorbeeld maar eens aan Karel Buisman, die zoo lang naast ons gewoond heeft. Ik geloof dat hier niets van hem terecht zou zijn gekomen en nu heeft hij een goede betrekking aan dezelfde Bank, waar Paul aan is.”

„Ja, dat baantje heeft Paul hem immers bezorgd?”

„Ja, dat heeft hij. Het was een geluk voor Karel. En wat zou zijn moeder blij geweest zijn, als zij dat had mogen beleven. Ik kende haar goed en zij heeft dikwijls haar hart voor mij uitgestort. Ze heeft wát een angst uitgestaan om haar jongen, want het liep altijd verkeerd met hem. Hij kon het nergens houden, of beter gezegd: niemand kon het met hem houden. Nu schijnt hij echter beter op te passen. Paul schreef in het voorjaar nog,

dat men tevreden over hem was; maar hij vertelde, geloof ik, nu toch, dat hij er weer vandaan gaat of zal gaan, als ik het me wel herinner."

Het was zoo stil in huis, nu Paul vertrokken was. Het was voor Ida een goede afleiding, dat er nog zooveel in orde gebracht en zooveel boodschappen gedaan moesten worden, voordat zij naar de kostschool vertrok. Daardoor ging de tijd snel voorbij en had zij niet veel gelegenheid om over haar verdriet na te denken. En wanneer dit haar toch dreigde te overmeesteren, dan troostte zij zich met Paul's belofte: „Als ik kan, kom ik met de Kerstvacantie over." Dat was over drie maanden, ruim drie maanden.

De avond vóór haar vertrek was aangebroken. Er was één keer een lange brief van Paul voor haar gekomen. Deze was haar een kostbare schat, dien zij bewaarde en telkens overlas. Op dezen avond, terwijl zij boven op haar kamertje nog het een en ander in haar koffer pakte, kwam opnieuw de post. Maar zij verwachtte nu geen brief van haar broeder. Zijn tweeden brief zou zij ontvangen, als zij op de kostschool was. Toen zij gereed was, ging zij naar beneden. Het begon reeds te schemeren, maar het licht was nog niet aangestoken. Indien het licht in de kamer was geweest, zou zij geschrokken zijn van het uiterlijk van haar tante. Alle kleur was van haar gelaat geweken en zij zag er uit, alsof zij hevig ontsteld was. Er lag een brief op haar schoot. En die brief bleek de oorzaak van haar ontsteltenis te zijn.

„Tante, hebt u een brief; weer een brief van Paul?” riep Ida.

Er volgde geen antwoord. En Ida liep naar haar tante toe en herhaalde haar vraag.

„Ja, kind!” klonk het eindelijk. „Het is een brief uit Engeland, maar . . . hij is niet *van* Paul, maar *over* hem.”

Er was iets in den toon en in de manier van spreken van tante Anna, dat Ida ongerust maakte.

„Is er iets met hem gebeurd?” vroeg zij verschrikt.

„Lievelling!” antwoordde tante Anna, „het is noodig dat je er iets van weet; maar het rechte kan ik je niet vertellen. Ja, er is iets met Paul. Hij is niet geheel in orde.”

„Is hij ziek? O, tante, laat me dan dadelijk naar Londen gaan om hem hier te halen.”

„Neen, kind! . . . Dat kan niet. Dat is onmogelijk. Onmogelijk!” En zij vouwde den brief dicht en stak hem in haar zak. „Kind, mijn arm lief kind! Ik weet dat het heel vreemd en hard in je ooren zal klinken, wat ik je nu zeggen moet. Maar ik weet geen anderen weg. Luister en gedraag je flink. Er is met Paul iets niet in orde. Ik kan en mag je niet zeggen, wát het is. Vraag er niet naar. Beveel hem aan in de hoede des Heeren. Hij alleen kan alles terechtbrengen.”

Dat behoefde Ida niet gezegd te worden. Ja, zij zou vragen of God haar broer helpen en bewaren wilde. Hoe zou ze dat kunnen laten! Maar waarom mocht zij niet weten, wat haar broeder scheelde? En waarom mocht zij er niet over spreken? Er was iets in de stem van tante Anna, dat haar dwong om te gehoorzamen.

Alleen vroeg zij, of zij aan Paul schrijven mocht. Toen zij daarvoor toestemming had verkregen, besloot zij dit nog dienzelfden avond te doen. Paul zou haar natuurlijk dadelijk antwoorden, als hij daarvoor niet al te ziek was. Als hij er niet toe in staat was, zou hij zijn verpleegster verzoeken het te doen. Hij zou haar niet in onzekerheid laten.

„Geef mij je brief, als hij af is. Ik zal hem wegsturen,” zei tante Anna.

„Mag ik dat niet zelf doen, tante?” vroeg Ida. Zij was gewoon zelf haar brief aan Paul te adresseeren en naar de post te brengen.

„Neen, kindje, dat zal vooreerst niet gaan. Zijn adres is veranderd en hij wil zelf liever, dat je zijn nieuw adres niet weet. Ik zal den eersten tijd je brieven moeten verzenden; maar ik zal nooit misbruik maken van je vrouwen.”

Tante Anna sprak nu kalmer, alsof zij zich van den eersten schok begon te herstellen, en zij vervolgde: „Ja, schrijf hem nog vóór je naar bed gaat, en wees nu niet al te bedroefd. God kan alles weer in orde met hem maken, Hij is in Zijne handen.”

„In Zijne handen! . . .” Ida dacht aan het laatste gesprek met Paul, nog zoo kort geleden gevoerd, en het troostte haar daaraan te denken te midden van al haar onzekerheid aangaande Paul. Hij had gezegd, dat zij zich mocht toevertrouwen aan Gods liefderijke Vaderhanden; maar mocht zij nu haar broeder, in welk gevaar of in welke moeite hij zich thans ook bevond, niet aan diezelfde machtige genadige handen toevertrouwen?

Zij schreef hem, dat zij dit deed met geheel haar hart en vroeg hem, haar toch te willen schrijven, wat hem overkomen was en aan welke ziekte of pijn hij leed.

Zij wist toen nog niet, dat er geen antwoord komen zou op haar brief en evenmin op al haar volgende brieven. Arme, kleine Ida! Toen zij later op de kost-school zich daarover beklagde in haar brieven aan tante

Anna, schreef deze haar terug, dat er een reden was, waarom hij haar niet schrijven kon; dat het niet erger met hem was · dat hij vooreerst niet terug zou kunnen komen; maar dat Ida de hoop niet verliezen moest, want dat de hemelsche Vader zeker alles wèl met hem maken zou.

Het was en bleef echter een duistere zaak voor Ida. Het was een geheim, dat zij niet doorgronden kon, al peinsde zij er over dag en nacht.

HOOFDSTUK III.

Naar „Boschoord”.

Tante Anna was van plan geweest om zelf Ida naar de kostschool te brengen. Zij kende de directrice, mevrouw Van Almen, zeer goed. Zij zelf had, evenals Ida's eigen moeder, in haar meisjesjaren onderwijs van deze dame ontvangen.

Op den morgen van Ida's vertrek had tante Anna evenwel hevige hoofdpijn. Het was haar onmogelijk op te staan. Er was geen andere raad dan dat Brechtje nu zou gaan naar het station en dat Ida verder de reis alleen zou maken.

Ida voelde zich daartoe best in staat. Reizen niet meisjes nog jonger dan zij met den trein? Het zou nu voor den eersten keer zijn, dat zij alléén reizen moest, dat was zoo. En het was ongezellig, dat tante Anna niet

mee kon gaan; maar bezwaar . . . neen, dat bestond er in het geheel niet. Ida zou zich ongetwijfeld beleedigd hebben gevoeld, wanneer zij gehoord had, hoe tante Anna Brechtje op het hart drukte, om toch goed op te letten of Ida wel in een damescoupé ging zitten, en om den conducteur te verzoeken goed op haar te letten.

„Laat het maar aan *mij* over, juffrouw!” sprak Brechtje gewichtig. „Wees maar gerust! Ik begrijp best, dat zoo'n spoorreis een heel ding is voor het kind, en dat zoo geheel alleen.”

Het kostte Ida veel om van haar tante te scheiden, nu het er toe kwam. En dat nog te meer, omdat tante zulk een hoofdpijn had. Maar de tijd drong. Vervuld van droevige gedachten verliet zij alzoo het huis en stapte naast de oude dienstbode voort.

Dat Brechtje altijd zoo veel zorg voor haar droeg, had haar nog nooit gehinderd; maar nu zij langs den trein liep om een plaats te zoeken, nu vond zij toch dat Brechtje wat al te handelend optrad en deed alsof zij een heel klein meisje weg moest brengen. Neen, het was niet om uit te staan. En als zij gekund had, dan had zij Brechtje graag dadelijk naar huis willen sturen. Met een gezicht rood van opwinding en benauwdheid liep de oude dienstbode over het perron, met luide stem roepende: „Kind, blijf toch bij me! Ik heb geen rust voor je een goede plaats hebt. Je tante heeft me gezegd, dat je in een damescoupé moest zitten, en ik heb het haar beloofd. Conducteur, Conducteur! . . . Och, help me, als je blijft, eens aan een goede plaats, in een wagen, waar alleen maar dames in mogen zitten, voor

deze jonge juffrouw, die voor den eersten keer alleen op reis moet."

"Ga maar achteruit! Dáár is nog plaats genoeg!" riep de conducteur.

"Achteruit! Ga mee!" drong Brechtje aan.

"Ja, ja, ik weet het wel. Die eerste wagens gaan naar Duitschland. „Dusseldorf" staat er op."

Brechtje hoorde alleen maar het woord „Duitschland". En dat was genoeg om haar weer aan den gang te krijgen. Zij werd er bleek van en riep vol schrik uit: „Duitschland"! Wat zeg je? Als ik er niet bij geweest was, lieve help! dan zat je nou misschien wel in dien Duitschen trein, en hadden ze je meegenomen naar een wildvreemd land. En hoe zou je daar weer uitgekomen zijn?"

Er was te veel leven en drukte op het perron om Brechtje met goed gevolg antwoord te kunnen geven en haar het ongegronde van haar veronderstellingen onder het oog te brengen. „Toe, Brechtje, wees nu niet zoo bang, en maak niet zoo'n drukte. Ik zal best terecht komen," was alles wat Ida zeide, maar het hielp haar niets. Brechtje's stem werd, als het kon, nòg luider en haar bewegingen werden nòg driftiger. „Praat me niet van terecht komen!" riep ze heftig. „Blijf bij me, kind! Blijf vlak bij me! Anders kom je misschien nog in een Franschen, een Afrikaanschen of weet ik in welken gevaarlijken trein terecht. Blijf bij me! Ik durf je tante niet onder de oogen te komen, als ik haar niet vertellen kan, dat ik met mijn eigen oogen gezien heb, dat je in een echt fatsoendelijken Hollandschen trein terecht bent

gekomen, met enkel dames er in, en met een conducteur, die op je passen zal.”

Het zou nutteloos zijn geweest om Brechtje tot bedaren te brengen. Ida moest zich wel aan haar onderwerpen en tot haar ergernis aanhooren, hoe zij op luiden toon den conducteur de belofte afdwong om goed op de jongejuffrouw te passen; bij ieder station naar haar te komen zien; en te zorgen dat ze uitstapte precies waar ze wezen moest, en nergens anders.

Alsof Ida daar niet zelf voor zorgen kon! Ida had niet dikwijls naar Brechtje's afwezigheid verlangd, maar nu wenschte zij vurig van haar gezelschap ontslagen te zijn.

Eindelijk klonk het fluitje van den conducteur als sein van vertrek. De trein zette zich in beweging. Nog een waarschuwing van Brechtje, en toen verdween het oude bezorgde gelaat uit Ida's gezicht.

„Brechtje kon heel goed begrijpen, dat ik nu geen klein kind meer ben,” dacht Ida. Zij kon haar verstoordheid over Brechtje's manier van doen niet zoo dadelijk overwinnen en werd aan haar grief nog telkens herinnerd, wanneer de conducteur bij de stopplaatsen met een — naar zij meende — in het oog vallende oplettendheid naar haar kwam zien.

Onder de reizigers, die bij de verschillende stations instapten, merkte Ida ook verscheidene meisjes van haar leeftijd op. Zij was verlangend te weten of die óók, evenals zij, naar „Boschoord” gingen en of zij later vriendinnen van haar zouden worden.

Nu nog één station, en als de trein dan weer stil

hield, dan was de plaats bereikt, waar Ida uit moest stappen. Zij keek uit het raam. Op een kwartier afstands van het station, naar het haar voorkwam, lag het dorpje. Men kon den spitsen dorpskerktoren boven het geboomte zien uitsteken. Er stond een groepje menschen op het perron. Zouden ze allen meegaan? Ida moest naar hen kijken. Het groepje geleeke wel een familie te zijn. O ja, dat was zeker zoo. Het waren een vader, een moeder, twee meisjes, omstreeks tien jaar oud, een aardige levendige jongen van een jaar of vier en dan een meisje van Ida's leeftijd.

Toen Ida naar het kleine gezelschap zat te kijken, had zij er geen voorgevoel van, hoeveel deze familie tot haar toekomstig levensgeluk zou bijdragen. Wel voelde zij terstond een bijzondere belangstelling voor den langen vriendelijken heer, in het zwart gekleed; voor de dame, die er zoo echt moederlijk uitzag en alle moeite had om haar ventje van den trein af te houden, en voor die beide aardige kleine meisjes. Ook het grootste meisje, dat, zooals zij spoedig merkte, door haar ouders en zusjes en broertje werd weggebracht, trok haar wel aan.

Wat een drukte maakte dat jonge volkje! Wat werd er hartelijk afscheid genomen! Toen zij dat aanzag, kon zij niet laten te denken, hoe heerlijk het toch wel wezen moest een vader, een moeder en zusjes te bezitten, tot een gezin te behooren. Hoe gelukkig moest dit vreemde meisje zich wel gevoelen! Zij . . . zij had alleen tante Anna maar, en Paul; maar die was meestal in een ander land, en nu . . . niet in orde.

Tot Ida's verrassing opende de conducteur de deur

van haar coupé, en het meisje trad binnen. Haar vader tilde haar reismandje in het net, kuste haar en zei zachtjes — maar zóó, dat Ida het toch wel hooren

kon — : „Nu, m'n lieve kind, doe je best maar weer op school. God zegene je!”

Toen volgde er een gewuif en een vaarwelgeroep. Het meisje keek zóó lang uit het raampje, tot zij geen tipje meer zien kon van hen, die zij verlaten had. Daarna zette zij zich neer vlak tegenover Ida. Gedurig ontmoet-

ten de oogen der beide meisjes elkander. In het eerst wendden zij ze weer spoedig af. Maar toen ze elkaar weer eens aankeken, verscheen op beider gelaat tegelijkertijd een lachje, en begon het vreemde meisje te spreken.

„Je gaat zeker ook naar „Boschoord“?” vroeg zij.

„Ja,” antwoordde Ida, nog niet geheel en al op haar gemak. Zij begreep dat dit meisje daar reeds geheel en al thuis zou zijn, en zij zou daar komen als nieuweling.

„Ja. Is het prettig op „Boschoord“?”

„Ik geloof dat er op de geheele wereld geen prettiger kostschool te vinden is. Je moet er werken, natuurlijk. Maar we hebben veel schik onder elkaar. Mevrouw Van Almen is gewoon een engel. En de onderwijzeressen, nu ja, die zijn niet allemaal eender. Ik hoop dat je in mijn klasse zult komen. Hoe heet je?”

„Ida van Breemen.”

„En ik heet Hesje. Ik heet eigenlijk Esther. Esther Hoogland. Maar iedereen noemt me Hesje. Hoe oud ben je?”

„Dertien jaar.”

„Dertien? Hoe aardig! Ik ook. Ben je meer op school geweest?”

„Ja, in Rotterdam. Maar niet op een kostschool.”

„Ik ging vroeger ook op een gewone school. Maar ik werd er te groot voor. Je kunt bij ons op het dorp niet verder leren. Daarom moest ik naar de kostschool. Prettig, dat „Boschoord” zoo vlak bij ons is. Ik mag dikwijls van Zaterdag tot Maandag naar huis. De heele

familie brengt en haalt me altijd van het station, als het maar eenigszins kan.”

Ida vertelde aan haar reisgenootje, in welke geheel andere omstandigheden zij verkeerde. Hesje Hoogland luisterde half verbaasd, half medelijdend, toen zij hoorde, dat Ida geen vader of moeder meer bezat; alleen een heel lieve tante en een grooten broer, die bijna altijd in Engeland, maar nu niet in orde was.

„Ziek?” vroeg Hesje.

Och, had ze er maar liever niet over gesproken. Ze wist er immers het rechte niet van. Er was een geheim, een droevig geheim, waarvan ze niets begreep. Maar het ging toch ook niet aan, om over hem te zwijgen, over haar eenigen lieven broeder! Neen, dat was onmogelijk.

„Ja,” antwoordde zij snel. „Maar ik weet niet, wát hij mankeert.”

Hesje vroeg niet verder. De trein stopte. De reis was ten einde.

Het was een schoone weg, beschaduwd door hoog geboomte, die naar „Boschoord” leidde. Het dorp lag nog vijf minuten verder. Na een kwartiertje geloopt te hebben, zag Ida het groote witte gebouw, van den weg gescheiden door een hek, waarop met groote letters te lezen stond „Boschoord”. En dien naam mocht de kostschool wel dragen, want vlak daar achter verhief zich een statig hoog geboomte. Ida, het stadsmeisje, kreeg er een indruk van, alsof het een zich ver uitstrekkend woud was. Zij meende dat het heerlijk wezen moest te

mogen dwalen in de lanen van dat groote bosch, te mogen zwerven door dat schoon en heuvelachtig land.

Maar eerst moest Ida dat witte huis binnengaan, waar zij drie maanden achtereen blijven zou. Toen zij die ruime lokalen en al die vreemde gezichten zag, kon zij niet begrijpen, hoe zij vroeger er wel eens naar verlangd had naar een kostschool te mogen gaan. Och, was zij maar weer bij tante Anna en bij Brechtje. Vergeten was haar ergernis van een paar uur geleden, toen de oude dienstbode haar behandeld had als een klein kind.

Zou zij hier ooit kunnen wennen?

Voordat zij deze vraag in zich zelf beantwoord had, werd haar aandacht getrokken door een meisje, dat recht op Hesje afkwam. Om haar vroolijk ondeugend gezichtje danste een overvloed van korte roodbruine krulletjes; zij had een grappig wipneusje, en haar oogen schenen altoos te lachen. Zij wierp even een blik op Ida, keerde zich toen terstond naar Hesje en fluisterde haar in het oor — maar Ida hoorde het toch — : „Een nieuw kind?” Zij wachtte niet op antwoord, maar liet er dadelijk op volgen: „De nieuwe juffrouw is er ook al.”

„Is ze lief?” vroeg Hesje.

„Lief? Ze is afschuwelijk. Het is een draak van een mensch. Dat zie je zóó. En Hollandsch praten dat ze doet! Je lacht je slap.”

Hesje en Ida waren nu bij de kamer van de directrice gekomen. Het gesprek werd dus afgebroken, want beide meisjes werden daar binnen verwacht.

Ida had gemeend een zeer oude dame te zullen zien. Mevrouw Van Almen was immers nog de leermeesteres

van haar moeder geweest! Zij was ook niet jong meer te noemen. Haar haren waren grijs, maar haar gestalte was statig en nog ongebogen, haar voorhoofd effen en glad; en haar oogen zagen zóó vriendelijk, dat Ida zich terstond tot haar voelde aangetrokken.

Mevrouw Van Almen nam haar bij de hand, trok haar naar het venster en keek haar lang en ernstig aan.

„Je lijkt op je moeder,” sprak zij eindelijk. „Je hebt haar eigen oogen en ook den vorm van haar gezicht. Ik hoop dat je in *alles*, ook *inwendig* op haar gelijken moogt.”

Het was Ida niet mogelijk iets te zeggen. Het scheen haar ook toe, dat, als zij iets zeide, mevrouw Van Almen zou ophouden te spreken over haar moeder, die zij zoo goed gekend had, toen deze nog een meisje was, zooals *zij* nú was. De oude dame vervolgde: „Arm kind! Je hebt je moeder niet gekend. Neen, God heeft haar vroeg tot Zich genomen. Ik weet er alles van. Zij is mijn eerste leerling geweest. Dat is misschien wel een der redenen, waarom ik zooveel van haar hield. En dat nu haar dochtertje ook bij me komt daar ben ik blij om.”

Hoe goed deed Ida deze vriendelijke begroeting. Zij voelde zich daardoor reeds dadelijk niet meer zoo verlaten. En voelde zij zich ook niet aangetrokken door Hesje Hoogland, die van haar zeker een goede vriendin zou worden?

Mevrouw Van Almen lichtte Ida daarna in over de gewoonten van de inrichting, over de lesuren en de tijdsverdeeling. Daarna mocht zij op het kamertje, dat haar aangewezen werd, haar koffer gaan uitpakken, die

daar reeds op haar stond te wachten. Tot haar groote vreugde behoefde zij haar slaapkamer niet te deelen met vreemde meisjes, maar met Hesje en Agathe Brinkers, het meisje dat zij met Hesje had hooren spreken.

Ida was juist klaar met haar koffer te ontpakken en alles op zijn plaats te bergen, toen de zware gong beneden in de gang het etensuur aankondigde. Zij verliet haar kamer en zag toen, hoe de meisjes, vertrouwelijk en druk pratend, naar beneden gingen. Zij allen waren hier geheel thuis en hadden hun kringetje. Maar zij . . . !

Daar voelde zij opeens een arm door den haren steken. Van wie anders zou die kunnen zijn dan van Hesje?

„Zeg, weet je wat ik hoop?” vroeg deze. „Ik hoop, dat we in dezelfde klasse zullen komen, en dat we altijd samen zullen kunnen werken. En ik denk wel, dat dit gebeuren zal, want we zijn immers even oud.”

Ida was blij, dat zij niet alleen de eetkamer behoefde binnen te gaan, maar arm in arm en vertrouwelijk pratend met Hesje Hoogland. Zij kreeg aan tafel een plaats naast een der onderwijzeressen; niet naast Hesje, wat ze het liefst gewild had. Maar zij kon haar toch recht tegenover zich zien zitten. Naast Hesje zat de nieuwe Engelsche onderwijzeres. Ja, Agathe Brinkers had wel gelijk gehad, moest Ida toegeven: zij had een terugstootend uiterlijk en koude scherpe oogen. Het kwam Ida voor, of het onmogelijk was, dat die oogen ooit vriendelijk zouden zien, of dat om dien stroeven mond ooit een vroolijk lachje zou kunnen spelen. Ongetwijfeld zou zij saai les geven, en zou geen der meisjes van haar

houden. Zij sprak op luiden toon met mevrouw Van Almen en de onderwijzeressen in de Engelsche taal. Ida kon het gesprek goed volgen, want zij hield met Paul dikwijls gesprekken in die taal. Zij liet echter niemand merken, dat zij het daarin reeds zoo ver gebracht had.

Er werd door mevrouw Van Almen een korte toespraak gehouden. Dat deed zij altijd den eersten dag na de vacantie, vertelde Hesje aan Ida later. Daarna deed zij een gebed en las zij een hoofdstuk uit den Bijbel voor. Dat gebeurde op „Boschoord” iederen dag bij het ontbijt en bij het middagmaal.

Den volgenden morgen werd Ida door mevrouw Van Almen in alle leervakken ondervraagd, en na dat onderzoek zag zij zich tot haar groote vreugde een plaats aangewezen in de vierde klasse, de klasse van Hesje Hoogland en Agathe Brinkers.

HOOFDSTUK IV.

Een uitstapje.

Ida en Hesje zaten ieder een brief te schrijven. Het schoolwerk was klaar en dan mochten de meisjes des avonds verder doen, wat ze wilden. Hesje's pen huppelde als 't ware over haar velletje papier. Een vroolijk lachje

gleed over haar gelaat en het was duidelijk aan haar te zien, dat ze erg veel moeite had om niet te vertellen, wat ze naar huis te schrijven had. Maar het was een geheim, een geheim voor Ida.

Ida was zoo verdiept in het schrijven van haar brief, dat zij niet lette op Hesje's vroolijkheid. Zij keek op, toen Hesje met een langen uithaal riep: „A.... à.... f! Mijn brief is af!”

„De mijne haast. Ik schrijf aan Paul.”

„Naar Engeland?”

„Ja.... Neen.... Ik stuur hem aan tante Anna. Die zorgt er verder voor.”

„Zij schrijft hem zeker óók dikwijls.”

„Ja.... Maar zij bezorgt mijn brieven tegenwoordig, omdat....” Ida dacht dat er tusschen vriendinnen geen geheimen mochten bestaan. En zij waren nu vriendinnen geworden. De andere meisjes behoeften niet te weten, dat er met Paul iets gebeurd was, wat zij niet begrijpen kon; maar Hesje, dat was iets anders.

„Waarom ik Paul's adres niet weten mag, dat kon tante Anna mij niet vertellen. Hij heeft een ziekte, die lang duren kan, geloof ik. Ik begrijp ook niet, waarom ik nooit een brief van hem krijg. Het is zoo heerlijk zijn brieven te mogen ontvangen. Hij weet zoo veel, en hij geeft altijd zooveel goeden raad. Er is geen beter, liever, edeler jongen dan mijn broeder Paul. Ik wou dat je hem kende, Hesje!”

Ida raakte geheel in vuur. „En nu te weten, dat ik geen antwoord krijg op alles wat ik schrijf, tenminste vooreerst nog niet, je weet niet hoe naar dat is. Tante

Anna alleen schijnt wel eens iets van hem te hooren. Zij brengt me dikwijls de groeten van hem over.... „Zeg, dat ik altijd aan mijn zusje denk en voor haar bid. Laat zij dat ook voor mij doen,” schreef hij laatst aan haar. Waarom dat alles zoo gaan moet met ons schrijven aan elkaar, — ik begrijp er niets van.”

„Zou hij soms geopereerd zijn? Of zou hij soms iets aan zijn oogen mankeeren?” veronderstelde Hesje.

„Maar waarom zou ik dat niet mogen weten?”

„Misschien omdat ze bang zijn, dat je het je te erg zoudt aantrekken.”

„Alsof ik me *dit niet* aantrok!” En Ida dacht aan al de gissingen, waarmede zij haar arme hersens reeds gepijnigd had, de eene al erger dan de andere. Zij werd niet wijzer door dit gesprek; alleen deed het haar goed, dat zij nu niet langer haar geheim alleen moest dragen, maar dat zij thans een vertrouwde had.

Hesje moest *haar* geheim nog voor zichzelf bewaren. Het was zulk een heerlijk geheim, en het kostte haar zooveel om het niet te verraden. O, als iedereen het maar goed vond! Haar ouders zouden het zeker goed vinden. Dáár was zij niet bang voor. Die deden niets liever dan hun kinderen blij maken. Maar mevrouw Van Almen en Ida's tante? Die moesten ook haar toestemming geven. Maar dat zouden ze wel doen, ja, dat zouden ze wel!

En zij deden het ook. Een paar dagen later verraste Hesje Ida, door haar op eens onstuimig om den hals te vallen en blijde uit te roepen: „Je gaat met me mee, Zaterdag! Je gaat met me mee!”

„Met jou mee? Waarheen?“ vroeg Ida verwonderd.
„Wel, natuurlijk mee naar huis. Waarheen anders?“
„Maar mag dat dan?“ riep Ida nog steeds in verwondering. „Iedereen moet het toch goedvinden!“

„Iedereen vindt het goed. Vader, Moeder, je tante, Mevrouw Van Almen, iedereen. Je gaat Zaterdag mee, hoor! En we zullen een schik hebben, als we nog nooit gehad hebben. Dolletjes!“

Toen begon Ida zich te verheugen over de vreugde, die haar wachtte. Met Hesje mee te mogen gaan! Een Zaterdag en een Zondag door te mogen brengen in het dorpje, waarvan zij den kerktoren uit het groen geboomte had zien te voorschijn komen, en waar de pastorie stond, de woonplaats van Hesje's ouders, zusjes en broertje; van dat gezellig, aantrekkelijk groepje, dat Ida aan het station gezien had. O ja, zij vond het heerlijk en zij verlangde naar Zaterdag.

Reeds de voorpret was al zoo groot. Wat een genot om Zaterdagmorgen iets vroeger dan de andere meisjes het schoollokaal te mogen verlaten, met Hesje haastig koffie te drinken en zich samen gereed te maken voor de reis.

Het was al iets feestelijks, die wandeling naar het station; het heen en weer loopen op het perron, en het uitzien naar den trein. Dat poosje wachten verhoogde de aangename spanning. Eindelijk verscheen in de verte een rookwolk. De trein was in aantocht. Op het perron kwam meer beweging. De trein naderde, hield stil. De portieren werden geopend. Daar was dezelfde conducteur, aan wiens hoede Ida door Brechtje was opge-

dragen. Zou hij dat zich nog herinneren? Neen, hij liet daarvan niets merken. Hij hielp de beide meisjes vlug in de coupé. En dadelijk ging het weer vooruit. Na een poosje rijden kwam de kerktoeren boven het geboomte te voorschijn, en Hesje begon al uit te kijken of zij haar familie zag. Zouden ze er allen zijn? Ja, ze waren er allen: vader, moeder, de zusjes en de aardige kleine jongen.

Er kwam een gevoel van verlegenheid over Ida, toen zij de familie Hoogland daar zag staan. Even maar. Het verdween, om nooit terug te komen, na de hartelijke verwelkoming, die zij ontving.

„Welkom, lieve kind! We zijn blij je bij ons te zien, en we hopen dat je dikwijls met Hesje mee zult komen,“ luidde de vriendelijke begroeting van Hesje's ouders. En toen sloeg de vroolijke stoet den weg in naar het dorp.

De twee kleine meisjes en het broertje wilden alle drie onderweg Hesje een hand geven. Dat ging natuurlijk niet, en toen zuchtte zij: „Ach, had ik maar drie handen! Maar, kijk eens, Klauterbaasje! Ida heeft er nog twee over.“

De kleine jongen wierp een onderzoekenden blik op het vreemde meisje. Dat onderzoek scheen gunstig voor haar uit te vallen, want hij legde dadelijk zijn dik knuistje in Ida's uitgestoken hand en begon van alles haar te vragen. Dat was een gewoonte van hem. En een tweede gewoonte was, dat hij meestal zelf het antwoord gaf. „Ben je ook op Hesje's school? Ja, hé? . . . Ben je net zoo knap en kom je altijd met haar mee? Ja, hé? . . .

Heb je ook broertjes? Ja, zeker een heelen hoop. Ik heb er maar èèn, en dat ben ik zelf."

Druk pratende leek hun de laań, die naar de kerk en de pastorie leidde, niet zoo heel lang. Het geboomte, dat van uit den trein te zien was, was nu nabij. Daar was de kerk, en vlak daarbij, ook omgeven door kastanje's en beuken, stond de pastorie. Het huis was tamelijk groot, maar niet hoog en het was geheel omringd door een tuin. Aan de voorzijde zag men bloemperken tusschen het gras, en heesters op zijde. En achter het huis was een moestuin, die de familie Hoogland gedurende het gansche jaar van vruchten, groenten en aardappelen voorzag.

De voordeur scheen niet op slot te zijn, want Hesje deed de deur van buiten open, en de familie stapte naar binnen, behalve Klauterbaasje. Hij had Ida's hand reeds losgelaten bij het hek van de pastorie en rende het grasperk over regelrecht naar een tuinbank, die onder een der opengeschoven ramen van het huis stond. Toen begreep Ida, waarom men hem „Klauterbaasje" noemde. Hij was in een oogwenk boven op de bank en van daar in het venster geklommen, en met een sprong kwam hij in de kamer terecht, echter niet op zijn voeten, helaas! maar languit op den grond.

„Dat komt er van," zei zijn moeder lachend. „Heb je je pijn gedaan, Klauterbaasje?"

Klauterbaasje wreef zijn knie en keek, alsof het hem moeite kostte om niet te gaan huilen.

„Neen, neen!" riep hij met een vertrokken gezichtje. „Ik heb geen kiespijn aan mijn knie! Ik heb geen kies-

pijn aan mijn knie!" Maar niettegenstaande die bewering van den kleinen jongen, dat hij geen kiespijn aan zijn knie had, werd dat lichaamsdeel toch onderzocht, en toen bleek het, dat zijn knie wat geschaafd en ontveld was. Maar ook Klauterbaasje's beenen en armen droegen op verschillende plaatsen duidelijke sporen van zijn wildheid en klimlust. „Hij heeft overal wel eens kiespijn, nietwaar, vent?" vroeg Hesje. „En dat zal wel altijd zoo blijven, totdat je niet langer een klauterbaasje, maar een behoorlijke jongen bent, die als een gewoon menschenkind door de deur naar binnen komt. . . . Moeder, zit hij nog wel eens in de boomen? Als ik een brief van huis krijg, durf ik hem soms niet openmaken, omdat ik bang ben, dat ik er in lezen zal, dat ons klauterbaasje ergens uit- of afgevallen is, en dat hij daardoor dan zoo'n erge kiespijn gekregen heeft, dat er geen doen aan is. O, als die arme kleine schat toch eens een arm of een been brak!"

De arme kleine schat, wien deze bezorgdheid gold, was intusschen op een stoel geklommen vlak achter zijn zuster; en vóórdat Hesje er op bedacht was, zat hij op haar rug met zijn armen om haar hals. Toen draafde zij met hem een paar keer de kamer rond en liet zich daarna hijgend op de kanapé neervallen.

„Komt, kinderen!" stelde mevrouw Hoogland voor, „laten wij Ida eerst het huis en den tuin eens laten zien en dan gaan we hier gezellig een kopje thee drinken."

Het was voor Ida iets geheel nieuws, te verkeerren in een huis, waar een vader en moeder en kinderen waren. Zij had dat groote voorrecht nooit gekend. Hesje

en alle meisjes, die in een ouderlijk huis mochten opgroeien, bezaten toch een groot geluk!

Begrepen Hesje's ouders, wat er in Ida's hart moest omgaan? Ida wist het niet. Zij voelde alleen maar, hoe wèl het haar hier was. Zij voelde zich hier dadelijk thuis. Het was haar, of haar hier een nieuw geluk geschonken was. 't Was ook zoo prettig, dat de beide zusjes en Klauterbaasje dadelijk met haar op dreef waren. Deze eerste Zaterdag in de pastorie van dominee Hoogland was een van de blijdste dagen in haar leven. Nu keurde zij het goed met haar gansche hart, dat tante Anna en Paul haar naar de kostschool hadden gezonden. Zou zij anders wel ooit zulke lieve vrienden gevonden hebben?

Toen zij en Hesje 's avonds samen naar bed zouden gaan, zei mevrouw Hoogland: „Roep me maar, als je klaar bent, hoor!”

„Moeder komt ons altijd toedekken, weet je!” helderde Hesje op, terwijl zij de trap opliepen.

Ida had voor veel te danken dien avond, voor zoo-veel nieuw geluk in dit lieve gezin. Zij dacht aan hetgeen Paul gezegd had in zijn laatste gesprek, vóór hij naar Londen ging. Haar hemelsche Vader had haar levensweg toch zóó bestuurd, dat zij nu hier vertoeven mocht in deze vriendelijke woning. God had haar nieuwe vrienden geschonken. Ach, mocht ze nu ook maar spoedig een brief van Paul ontvangen, waarin zij lezen kon, dat *alles* weer met hem in orde was! Maar zoolang zij deze tijding niet ontving, moest zij toch *hem* en *alles* blijven toevertrouwen aan Gods beschermende Vader-

handen. Dat had hij haar gezegd — *alles!* — Als zij dat deed zou zij zich veilig en wélgeborgen weten, wat er ook met Paul gebeurde, hoe raadselachtig zijn toestand ook voor haar was. God in den hemel wist er alles van, en *Hij* kon alles goed maken. „Ach, doe het dan, Vader in den hemel!” zoo eindigde Ida's gebed dien avond.

„Moeder, we zijn klaar!” riep Hesje aan de trap. Toen sprong ze in bed. Dadelijk daarop werden voetstappen gehoord op de trap en mevrouw Hoogland trad binnen. „Jij bent nu ook mijn dochtertje!” zei ze tot Ida, terwijl zij de dekens achter Hesje's rug instopte. „Ik kom jou ook toedekken.”

„Zoo echt!“ zei Hesje, „zoo echt, om weer eens thuis te zijn.“ En zij kromp ineen, louter van plezier.

Mevrouw Hoogland gaf haar een kus en keerde zich toen naar het andere bed. Daar deed zij precies, zooals ze bij Hesje gedaan had en kuste Ida even hartelijk als haar eigen kind. „Als je het hier prettig vindt, dan kom je maar altijd met Hesje mee, hoor!“ zei ze. „Je moet maar denken: dit is mijn tweede thuis. Neen, het derde. Bij je tante is het eerste, „Boschoord“ het tweede, en dit het derde.“

Ida greep haar hand en sprak zacht: „Hoe lief van u! Ik vind het hier zoo heerlijk, o zoo heerlijk! Ik zal het aan Paul schrijven.“

Ja, dat zou ze doen. Zij zou alles aan hem schrijven van dit nieuw geluk, van deze lieve menschen, en deze blijde tijding van zijn zusje zou hem verheugen te midden van zijn lijden, waarin dat ook bestaan mocht.

Uitgenomen de Zondagen, die zij in Paul's tegenwoordigheid had doorgebracht, scheen die eerste Zondag in deze nieuwe omgeving wel de blijdste te zijn voor Ida. Het ontwaken reeds was zoo feestelijk. Hoewel men reeds in het begin van October was, zoo was het nog zacht zomerweder. Het eerst wat haar oogen zagen, toen ze naar buiten keek, waren de bloedroode bladeren van de wilde wingerdranken rondom de vensters. Verderop zag zij de boomen rondom de kerk en de pastorie. Vele bladeren waren reeds geel, maar meer dan de helft was nog donkergroen. Er hing een lichte

nevel over de boomen, maar de zonnestralen waren al druk bezig om dien te verjagen.

„Het zal een mooie dag worden!” zei Hesje. „Wat een genot! Dat belooft een mooie wandeling met ons allen. Dat is onze gewoonte hier.”

Spoedig daarop begonnen de kerkklokken te luiden.

„Er uit! Er uit!” riep Hesje. En zij voegde de daad bij het woord. „Vind je het niet goed bedacht om 's Zondags vroeg te luiden? Ik vind het zoo wijs. Nu zijn de menschen gewaarschuwd en kunnen bijtijds klaar komen. Wij moesten eigenlijk al vroeger aan den gang. Ik wed, dat vader en moeder al op zijn. De Zondag is voor ons nooit een luie dag,” vervolgde zij lachend. „Voor andere menschen misschien wel, maar voor ons nooit. We moeten ons altijd erg haasten om 's morgens — behalve Klauterbaasje en een, die op hem passen moet — allen te halftien in de kerk te zijn. En alles moet vooruit op orde zijn: slaapkamers, ontbijt, alles. Ik moet vader om negen uur zijn beschuitjes en melk op de studeerkamer brengen. Dat is *mijn* werk, als ik Zondags thuis ben.”

Hesje begon zich haastig aan te kleeden en Ida volgde haar voorbeeld. Zij waren nog niet gereed, toen de deur werd opengeworpen, en Klauterbaasje verscheen met zijn Zondagsche pak over zijn arm.

„Jij moet me aankleeden!” riep hij, „ja, hè?”

„Kom dan maar gauw hier!” zei Hesje. „Je bent gisterenavond pas in het bad geweest, dus ben je van morgen in een wipje klaar.”

„Hoe is het met je kiespijn in je beentje?” vroeg Ida.

„O, heelemaal beter,” verzekerde de jongen.

„Ik ben benieuwd, waar hij zichzelf vandaag weer kiespijn zal bezorgen,” zei Hesje lachend. „Zeg, gaat er wel eens een dag voorbij, zonder dat je ergens van afvalt, kleine wildeman? O, joggie, wat is het toch een genot om weer bij je te zijn!”

Het was Ida een raadsel, hoe alles in huis opgeruimd en klaar kon zijn, vóórdat de klok halftien sloeg. De gansche familie, behalve Dirkje het dienstmeisje en Klauterbaasje, stapte toen de deur uit.

„Zorg er voor, Dirkje, dat Klauterbaasje niet bij de kerk komt, vóórdat je de menschen er uit ziet komen, zul je?” vermaande mevrouw Hoogland.

„Ja, verbeeld je,” vertelde mevrouw Hoogland onderweg aan Ida, „verbeeld je, wat er laatst gebeurd is. Daar is me dat kereltje midden onder de preek de kerk binnengekomen. De deur is nooit op slot, en hij duwde haar open en stond daar opeens in het gangpad recht tegenover den preekstoel zijn vader aan te staren, met verwonderde oogen, want vader had zijn toga aan, en dat was iets vreemds voor hem. Maar toen hij hem herkende, wees hij naar hem en riep heel hard: „Dát is vader!” Zie je, zulke storingen onder den dienst, dat mag toch niet. De grapjes van Klauterbaasje kunnen we in de kerk niet gebruiken.”

Ida meende dat zij nog nooit zoo'n lief, vriendelijk kerkje gezien had, toen zij binnen was gegaan. Zij moest dadelijk aan het bekende schoolversje denken:

„O, zie toch eens, hoe fraai en net
Ons kerkje is van binnen,
Met bruine banken, onbesmet,
Een zolder als wit linnen.
En 's Zondags, als ge er maar op let,
Geen enkele plaats blijft onbezet.”

Ook dat laatste was waar. Het gansche kerkgebouw stroomde vol. Er bleef geen plaatsje onbezet in de banken; want de zitplaatsen bevonden zich alle in „bruine banken, onbesmet”. Ida kon niet laten in zichzelf de opmerking te maken, welk een Eldorado dat kerkje van binnen voor Klauterbaasje wezen zou, als hij er eens doen mocht wat hij wilde.

Wist Hesje's vader, dat Ida's geluk in den laatsten tijd zoo verduisterd was? Had Hesje hem verteld, wat haar zoo drukte? Toen dominee Hoogland den tekst voorlas, waarover hij dien morgen spreken zou, moest Ida haar even vragend aanzien. Maar Hesje was verdiept in haar bijbeltje en ontmoette dien blik niet. Om het even. Dat woord was een woord voor háár. En toen zij het hoorde, scheen het haar toe, alsof de Heiland het persoonlijk tot haar sprak. Zij moest denken aan Paul's laatste woorden, en blijdschap wekte de liefelijke noodiging van den Heiland in haar hart: „Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.”

Een bekende tekst, honderdmaal gehoord. Maar welk een woord! Zij zou de preek niet hebben kunnen navertellen. Zij wist alleen, dat onder het luisteren het haar zóó wèl te moede werd, omdat zij immers met het groot en onbekend leed, dat over haar broeder was ge-

komen, tot Jezus gaan mocht, die ons van den zwaarsten last kan bevrijden of dien wil helpen dragen. Hoe goed was God, dat Hij haar dit hooren deed.

Hoe treurig echter, dat het goede, dat God ons laat aanzeggen, niet ten allen tijde den boventoon in ons hart behoudt! Hoe treurig, dat de troost van Zijn Woord ons vaak verlaat, juist in die oogenblikken, waarin wij er ons aan moesten vastklemmen, omdat hij ons voor bezwijken zou kunnen behoeden. Ook met Ida, die zich op dit oogenblik zoo gesterkt voelde door dit woord der vertroosting, zou dit het geval zijn, wanneer het vreeselijk geheim aangaande het lot van haar broeder haar zou worden geopenbaard. Maar haar hemelsche Vader, die Zijn kind thans zulk een troost en sterkte schonk, zou haar weder opheffen en haar op heerlijke wijze doen ervaren, dat Zijn Woord vervuld wordt. Zij zou met haar grooten last, die in werkelijkheid nóg grooter was dan zij wist, na veel twijfelingen en afdwalingen, tot Hem gaan, en Hij zou uitkomst, rust en vreugde geven. Zij en Paul beiden zouden dit ervaren.

HOOFDSTUK V.

Een nieuwe leerling op „Boschoord”.

Toen Ida Maandagmorgen vroeg naar de kostschool terugkeerde, was het haar geheel anders te moede dan toen zij voor den eersten keer daarheen ging. Zij was er nu thuis geraakt en voelde zich op „Boschoord” geen

vreemde meer. Hoe zou dat ook kunnen, nu zij zulke lieve vrienden bezat?

Hoewel Hesje haar bijzondere vertrouwde vriendin was en bleef, geraakte Ida met de andere meisjes toch ook op goeden voet. Vooral Agathe Brinkers trok haar aan. Haar vroolijke aard, haar grappen, al waren die soms wat ondoordacht, en haar opgeruimd humeur gaven haar iets, dat aantrok. Het was een meisje, dat niet lang nadacht over haar invallen, maar deze meestal terstond opvolgde.

Zij had iets onweerstaanbaars over zich, vond Ida. Als zij het een of ander plannetje bedacht en daarvan andere meisjes deelgenooten wilde maken, was het moeilijk zich daaraan te onttrekken.

„Wat voer je nu toch uit? Wat heb je daar?” vroeg Ida op zekeren middag, toen zij op hun gemeenschappelijke slaapkamer Agathe bezig zag in haar kastje te snuffelen en haar een vreemd voorwerp in de hand zag nemen.

„Wat heb je daar? 't Lijkt wel een”

En Ida keek verbaasd en verschrikt en deinsde achteruit.

„'t Is ja, 't is Laat me niet zoo lachen! Je hoeft niet zoo te schrikken. Wees niet bang! Ik zal je niet doodschieten. Maar, 't is een revolver. Ja, dat is het. Kom, houd je bedaard! Ik zeg je immers, dat ik niet op je schieten zal. Nooit van mijn leven.”

„Hoe kom je er aan? Wat wil je er mee doen?” vroeg Ida nog lang niet gerustgesteld. „Toe, leg het weg! Ik houd niet van zulke nare dingen.”

Maar juist Ida's vrees vermaakte Agaath. Zij bleef het gevaarlijke wapen in de hand houden en liet het knippen.

„Ik ga weg, als je het niet neerlegt,” dreigde Ida.

„Neen, neen, je gaat niet weg. Wees nou bedaard. Dan zal ik je er alles van vertellen. En dan zal je nooit

meer bang zijn voor mijn revolver. 't Is een afgedankte van mijn broer. Hij is niet geladen en hij is heelemaal verlamd. Je zoudt er geen kip mee kunnen raken. Ik nam het ding mee voor de grap. Ben je nu gerust?"

Ja, nu was Ida gerust en ze lachte ook, toen Agaath vervolgde: „Ik had er schik in om hem mee te nemen.

Je kunt nooit weten of je er nog eens geen plezier mee hebben kunt.”

„Hier op „Boschoord”?” zei Ida ongeloofig.

„Je weet nooit,” antwoordde Agaath geheimzinnig, „je weet nooit hoe het ding te pas komt. Ik houd het ten minste hier in mijn kastje en met de vakantie neem ik het mee in mijn koffer, maar breng het weer mee terug, want ze moesten het eens in hun hoofd krijgen om onze kastjes van binnen schoon te willen maken, terwijl we weg zijn, en mevrouw Van Almen moest het eens vinden. O o verbeeld je dat geval! Het goede mensch zou heelemaal in de war zijn, als ze zulke moorddadige dingen bij een van ons vond.”

„Kind, wat een genot dat het weer gauw vakantie is.”

Nu legde Agaath het wapen weg en werd de vakantie het onderwerp van hun gesprek. De naderende vakantie, die echter voor Ida zoo droevig zou zijn, nu zij begreep dat Paul met de Kerstvacantie niet over zou komen.

„Zeker nog niet beter,” dacht zij. „En geen brief van hem.” Zij kreeg alleen maar nu en dan zijn groeten en een paar vriendelijke, opbeurende woorden van hem te hooren door middel van tante Anna. Verder niets.

Welk een droevige Kerstvacantie zou dat zijn! Maar haar verdriet werd verzacht door de vriendschap met Hesje en door de uitnoodiging om de Kerstvacantie in de pastorie te komen doorbrengen. De heele vakantie, dat ging natuurlijk niet, zij moest toch ook enkele dagen naar Rotterdam! Dat zij deze uitnoodiging gaarne aannam, sprak wel vanzelf. Zoo bracht zij een groote week bij de familie Hoogland door, en dat waren blijde,

heerlijke dagen, waarin zij zich hoe langer hoe inniger verbonden ging gevoelen aan dat lieve gezin.

Het scheen Ida toe, dat het in tante Anna's huis veel stiller was dan vroeger. Brechtje zeide: „Het was geen wonder, dat Ida dit vond. Daar zij uit zoo'n drukke omgeving kwam, moest de stilte haar hier wel opvallen.”

„Maar ik vind, dat tante Anna zelf ook stiller is dan vroeger,” meende Ida.

„Dat kan wel wezen, kind! Als al het jonge leven uit een huis dan ook weggaat!” . . . zuchtte Brechtje.

Dáárvan kwam het misschien, dat tante Anna minder vroolijk was dan vroeger, maar ook om . . . Paul.

Ja, ook om hem. Hoorde Ida haar niet eens, toen zij over hem spraken, half binnensmonds mompelen: „'t Is nog een geluk, dat het *daar ginds* gebeurd is.”

„Wat is er dan gebeurd, tante Anna?” vroeg Ida haastig. Maar tante Anna was verschrikt van haar eigen woorden. „Niets, kind! Och neen, niets! Ik dacht hardop. Vraag niet meer! Laten we er niet langer over spreken!” antwoordde zij.

Ida had toen gezwegen. Maar het was haar alles nu nòg onbegrijpelijker geworden. Als er een ongeluk met Paul had plaats gehad — en dat meende zij uit de woorden van haar tante wel te moeten opmaken — hoe kon het dan beter zijn, dat het *daar ginds* gebeurd was in plaats van *hier*? *Hier* kon hij immers verzorgd, geholpen en vertroost worden evengoed, neen, beter nog dan in Londen. Zou hij in zijn nood — welke die dan ook wezen mocht — meer steun en liefde vinden bij de familie zijner moeder, dan hier bij tante Anna en

zijn eenig zusje? Had hij niet dikwijls gezegd, dat zij op de gansche wereld zijn grootste schat was?

Toch moest ze nog één vraag doen.

„Tante, hij zal toch wel met de groote vacantie kunnen komen?”

Weer volgde een onbevredigend antwoord. „Ik weet het niet. Ik vrees van niet. Och, lieve kind, vraag niet meer!” En toen op eens ging zij op een anderen, wel vriendelijken, maar toch gedwongen toon voort: „Kom, maak je klaar om boodschappen te gaan doen. Het wordt anders te laat.”

Tante Anna vermeed zooveel mogelijk verder ieder gesprek over Paul, en zoo bleef Ida in dezelfde onzekerheid verkeerden.

Neen, er kwam geen licht. En toen de winter voorbij was gegaan en de lente haar intocht had gedaan, tastte zij nog altijd in het duister. Zelfs toen Ida de Paaschvacantie voor een deel bij de familie Hoogland en gedeeltelijk in Rotterdam had doorgebracht, wist zij van Paul nog even weinig als op dien avond, toen haar tante dat eerste droevig bericht had ontvangen.

Het leven is vol veranderingen. Dat had Ida in haar leven — hoe jong zij ook nog was — reeds onderzonden. Dat zou zij ook op de kostschool ervaren. Toen zij na de Paaschvacantie weer met Hesje naar „Boschoord” ging, kwam Agathe haar reeds bij het hek tegemoet.

„Er is een nieuw meisje gekomen!” riep zij uit.
„Maar 't is een exemplaar, een prachtig exemplaar!

Zet je schrap! Ik had nooit gedacht, dat dat schaap hier zou gekomen zijn."

„Wie is het dan?" vroegen beide meisjes tegelijk.

„Ken je kolonel De Grave niet en die trotsche mevrouw De Grave, die altijd in de kerk zit te kijken, alsof ze boven alle stervelingen ver verheven is?"

Ja, Ida en Hesje hadden mijnheer en mevrouw De Grave daar dikwijls zien zitten, met hun dochttertje.

„Nou, dat kind, dat wicht, die nuf, dat is er een om onder een stolp te zetten. 't Is precies haar moeder. Twintig pauwen zijn er nog niets bij. Zij is van Engelschen adel, haar moeder bedoel ik. Daardoor heeft ze zeker zoo'n verbeelding op haar lijf. En nu is dat kind hier op school gekomen. Kolonel en mevrouw De Grave moeten samen wel een halven dag hier bij mevrouw Van Almen zijn geweest om alles te bespreken; want je begrijpt, Edith, dat verwende eenige kind, moet heel anders behandeld worden dan wij, gewone kostschoolmeisjes. Edith is van een zeer bijzonder maaksel."

Stil en in zichzelf gekeerd zat het nieuwe meisje onder den maaltijd aan tafel naast mevrouw Van Almen. Ida kon niet laten te denken aan haar eersten dag op school. Edith de Grave moest zich — naar zij dacht — zeer vreemd en ongelukkig gevoelen in deze voor haar zoo ongewone omgeving.

„Kom," zei Ida tot Hesje, toen de maaltijd afgelopen was, „laten we naar haar toe gaan."

Hesje was dadelijk bereid, en zij beiden hadden er geen spijt van; want er kwam dadelijk een levendige trek op het fletse gezichtje van Edith, terwijl zij luisterde

naar hetgeen de meisjes haar vertelden van de lessen en van den gang van zaken op de kostschool.

Maar ach, wat zou het een moeite kosten, eer het verwende kind genoeg kon nemen met alles, wat zij in haar nieuwe omgeving vond!

Toen zij voor den eersten keer aan het ontbijt verscheen en de stevige, met boter besmeerde tarweboterhammen op de broodschaal zag liggen, trok zij verachtelijk haar neus op en zei tegen Ida: „Ik dacht, dat het hier een kostschool voor jongedames was?”

„Wat zou het hier anders zijn?” vroeg Ida geërgerd.

„Eet je dan op een jongedameskostschool zulk brood? Dat eet bij ons de tuinman en de waschvrouw.”

„*Wij* zijn er mee tevreden. Het smaakt ons best. Je zult er ook wel aan wennen,” suste Ida.

„Nooit! In geen geval!” En Edith keek zeer misnoegd. En dat deed zij gedurig, want het in weelde grootgebrachte meisje vond hier in „Boschoord” zeer veel, dat haar ergerde. Het eenvoudig, doch smakelijk middagmaal vond zij geschikten kost voor matrozen en soldaten. Zij miste haar gouvernante, zij miste haar kamenier. De slaapkamer, slechts van de allernoodigste meubelen voorzien, noemde zij een hok. De omgeving op „Boschoord” vormde zonder twijfel ook een groote tegenstelling met die op het buitengoed van haar papa. Daarbij was het arme kind nog vol inbeelding. Toen zij merkte, dat haar rijke kleeding, haar hooghartige houding, en de omstandigheid dat zij op het mooiste en grootste landgoed uit den omtrek thuis behoorde en zulk een voorname dame tot moeder had, haar geen enkel voordeel

of voorrecht boven de andere meisjes schonk — behalve enkele kleine dingen, waarin mevrouw Van Almen had toegestemd — toen had zij waarlijk een moeilijken tijd door te maken. Haar papa en mama werden dan ook menigmaal dringend door haar verzocht, om haar maar liever weer thuis te laten komen. Maar hoeveel beiden het verwende kind ook altijd hadden toegegeven, nu stonden zij toch onverzettelijk op hun stuk. Edith moest blijven, althans tot de groote vakantie. Dan zouden ze weer verder zien, zoo beloofden ze haar, in de hoop dat het meisje zich tegen dien tijd wel beter op haar plaats zou hebben leeren voelen. Alleen vergunden zij haar, des Zondags thuis te komen. Zoo verscheen op Zaterdag de auto op „Boschoord” om haar te halen, en zoo werd zij 's Maandags daarmede weer teruggebracht.

Er was 's Maandags op „Boschoord” geen slechter geluimd meisje dan Edith de Grave. Hesje en Ida hadden op dien dag een grooten voorraad geduld nodig en wenschten dan wel eens, dat andere meisjes wat meer in Edith's gunst mochten staan dan zij, die deze eer mochten genieten. Bij gebrek aan dienstbaar personeel, dat op het landgoed van den kolonel in groot getal aanwezig was, scheen Edith de meening toegedaan te zijn, dat haar nieuwe schoolmakkertjes dan maar die plaats bij haar moesten innemen. Zij wierp haar kleren meestal achteloos neer op een stoel of op den grond, verzocht op korten toon of Ida haar haren wilde borstelen en of Hesje haar kastje en haar boeken wilde opruimen. Ze was daarbij soms zóó uit de hoogte of ook wel zóó knorrig, dat het Ida en Hesje wel eens te veel werd.

Doch alles went. In den loop van de week begon Edith zich wat beter te schikken. De lessen hielden haar aandacht bezig en in de vrije uren deed zij mede aan de genoegens, die er op „Boschoord” te genieten waren.

Met gunstig weer gingen de meisjes op Woensdagmiddag veel in het bosch zich met elkander vermaken.

Het was een heerlijk bosch, vol heuvels en plekjes met schoone, verrassende uitzichten. Sommige meisjes namen boeken of handwerkjes mede, terwijl andere liever liepen te wandelen door de lanen en langs de paden. Mevrouw Van Almen kon ze veilig daarheen laten gaan. Het bosch was niet groot genoeg om er in te kunnen verdwalen. Maar ook voor de onderwijzeressen had het bosch groote aantrekkingskracht, zoodat op de vrije middagen al de bewoonsters van „Boschoord” meermalen in het bosch te vinden waren.

Op zekeren Woensdagmiddag werd het bosch weer opgezocht. Het was nog voorjaar, maar reeds zóó warm en zonnig, of de zomer al zijn intocht gedaan had. Het drietal, Hesje, Ida en Agathe, wandelde meestal samen een eindje het bosch in. Dat wilden ze ook nú weer doen, maar Edith konden ze niet uit hun gezelschap weren. Dat nam wel wat van het genoeg weg, maar zij voelden toch, dat zij haar niet onvriendelijk van zich konden stooten. Hesje had geleerd, dat wij niet in de eerste plaats aan eigen genoeg, maar evenzeer aan dat van anderen moeten denken. Had zij in haar ouders niet altijd mogen zien, hoe ware discipelen van den Heiland steeds trachten zichzelf te verloochenen ter wille van anderen? Zij wist wat haar vader en moeder zouden zeggen in háár geval. Op zekeren avond hadden zij en Ida daar samen over gesproken. Het gedrag van het verwende kind was hun dien dag wat te machtig geworden. Ze had gedreigd, dat zij den volgenden dag aan papa en aan mama zou schrijven, dat zij van die akelige school áf wou, en boos was zij toen ingeslapen.

Daarna was Hesje neergeknield om haar avondgebed te doen. Maar plotseling was zij weer opgestaan en had tegen Ida gezegd: „Ida, ik vind dat we ons best moeten doen om dat arme kind wat gelukkiger te maken. Het is wel moeilijk, maar je zult eens zien, als we wat geduldiger zijn Vader zegt altijd, dat we moeten doen wat we kunnen voor hen, met wie God ons in aanraking brengt.” Toen zij dat plan gemaakt en zich van Ida's medewerking verzekerd had, toen had ze eerst met

vrijmoedigheid haar avondgebed kunnen doen. Na dien tijd vroegen ze altijd aan Edith om met hen mede te gaan, ofschoon Agathe met haar tegenwoordigheid nog niet geheel verzoend was.

Ida ging, toen het boschpaadje wat smal was, met Edith vooruit. Agathe en Hesje volgden.

Edith was dien middag voor haar doen zeer in haar schik. Ze liep met Ida druk te praten en ging zelfs zóó ver, dat zij haar voorstelde om een vacantie bij haar op het landgoed door te komen brengen. „Ik zal het aan papa en mama vragen, den eersten keer dat ik weer thuis kom,” beloofde zij. „Ik weet zeker dat ze het goed zullen vinden.”

Maar Ida voelde zich niet aangetrokken door dat vooruitzicht. Het lokte haar volstrekt niet aan, om onder de oogen van die trotsche mama met dat bedorven kindje te moeten omgaan. Zij haastte zich het bezwaar te opperen, dat haar tante haar niet zou willen missen, en dat Paul thuis kon komen.

„Paul! Wie is dat?” vroeg Edith.

„Dat is mijn broeder.”

„Woont hij bij je tante in Rotterdam?”

„Nee, hij heeft een betrekking in Londen.”

„In Londen? Paul van Breemen? Hé, hoorde ik laatst mama niet spreken over een zekeren Paul van Breemen? Wat was dat ook weer? Ik heb er niet goed naar geluisterd. Maar als ik weer thuis ben, zal ik het haar vragen.”

Hoe het kwam, kon Ida niet verklaren, maar het speet haar, dat zij Paul's naam genoemd had. Doch zij

vergat het weer, want het gesprek werd gestoord door iets anders, dat haar aandacht trok.

Het smalle boschpad had hen gebracht op den gewonen straatweg. Aan den overkant van dien weg lag een weiland, dat door een smal slootje daarvan gescheiden was. Er bevond zich een koppel koeien op dat stuk land, maar zij schenen niet op hun gemak te zijn, want zij stonden aan den slootkant te loeien.

„Ze zullen er toch niet over komen?” vroeg Edith met angstig gezicht.

„Dat zou best kunnen,” antwoordde de ondeugende Agathe. „De sloot is niet breed. En als zij pas op het land zijn, dan willen ze altijd weer naar den stal. Kijk die bonte eens raar doen!”

„O, ik ben bang! Ik ben bang!” riep Edith. „Als ze er eens overheen kwamen!”

Werkelijk, die bonte koe deed „raar”. Ze maakte een beweging, alsof ze wilde probeeren om over de sloot heen te komen. Al de koeien begonnen nu nòg harder te loeien en teekenen van groote onrust te geven.

„Laten we nu kalmpjes omkeeren en het bosch weer ingaan,” stelde Hesje voor. „Agathe heeft gelijk. Bij ons op het dorp zijn de koeien ook soms zoo onrustig, als ze pas op het land zijn, vooral tegen voer- en melktijd. Dan willen ze terug naar den stal.”

Zij hadden zich alle vier al omgekeerd, maar keken telkens nog eens even om; en ja het verschrikkelijke gebeurde inderdaad: de bonte koe kwam de sloot over.

De meisjes verbergden zich haastig in het struikgewas. Ida zag juist een langen rechten stok liggen. Die kon

haar in het uiterste geval te pas komen. Zij nam hem op en wilde Edith beloven haar met dit wapen in tijd van nood te zullen verdedigen. Maar Edith was al weg. Radeloos van angst was zij voortgehold, het boschpad terug, en luisterde niet, toen de andere meisjes haar terugriepen.

Al die schrik en angst was echter voor niets geweest. De koe dacht er niet aan, om het bosch in te gaan en de meisjes te volgen. Zij liep regelrecht den weg af in de richting van den nabijzijnden stal, waar zij het gedurende den winter zoo goed had gehad, en waar de baas omstreeks dezen tijd van den dag haar lekkere lijnkoek gaf.

„Ik ga Edith achterna,” zei Ida. „Wie weet, waar ze anders heen loopt.”

„Edith! Edith! Waar zit je toch?” riep zij, het pad volgende, dat zij haar had zien inslaan.

Maar Edith was nergens meer te zien en gaf ook geen antwoord op Ida's geroep.

Ida werd moe van het harde loopen, heuvel op, heuvel af, door het mulle zand. De stok, dien ze nog altijd bij zich had, bewees haar goede diensten, zoo dikwijls zij een heuvel op moest gaan.

Gelukkig, toen zij weer den top van een hoogen heuvel beklommen had, daar zag zij beneden aan den voet daarvan Edith voorover op den grond liggen, haar hoed naast haar, en haar gelaat verborgen in het mos.

„Edith!” riep zij opnieuw.

Maar Edith bewoog zich niet, en toen werd Ida ongerust, dat haar iets overkomen was.

„Wat is er met je gebeurd? Wat scheelt je?” riep

zij, zoo snel mogelijk zich een weg banend door het struikgewas heen. „Toe, Edith, licht je hoofd op, en zeg wat je hebt!”

„Ik . . . ik heb mijn voet gebroken,” kermde Edith. „O, mijn voet! Wat deed dat nare beest ook over die sloot te komen? Alles is hier even akelig! Ik wou, dat ik maar weer bij Papa en Mama was!” En zij kermde en snikte hartbrekend, terwijl ze zich halverwegen oprichtte en Ida met een allerongelukkigst gezicht aankeek.

„Heb je werkelijk je voet gebroken? Laat me je laars even uit doen. Welke is het?”

„Die . . . neen toch, de *andere*.”

Nu begon Ida te begrijpen, dat het met dat gebroken zijn van den voet toch geen ernst was. Evenwel begon zij Edith's laarsje los te maken, en Edith liet haar be- gaan, vervuld als zij was van haar eigen leed. Zij voelde zich ontdaan door den angst, en den schrik, en het harde loopen, waarbij zij haar voet gestooten had. Zij meende dat ze reden had om beleedigd te zijn op haar omgeving, die niet behoorlijk er voor gezorgd had, dat deze onaangenaamheid haar bespaard was gebleven.

Het laarsje was spoedig uit, de kous eveneens. „Waar is hij nu gebroken?” vroeg Ida.

„Dáár . . . dáár! . . .” jammerde Edith, en zij wees op een plekje, waar Ida slechts iets roods en ontvelds ontdekken kon.

„Kom, kom, het zal wel schikken,” troostte zij. „Hoor, daar komen de anderen aan. We zullen je met ons allen wel thuis brengen.”

Hesje en Agathe kwamen naderbij. Eerst schrikten

„Wat is er met je gebeurd?” riep zij. blz. 56

zij, toen zij Edith met haar blooten voet op den grond zagen zitten; maar toen ze begrepen, welk een drukte Edith gemaakt had om zulk een beuzeling, barstte Agathe in zoo'n luid gelach uit, dat het ver in het bosch gehoord kon worden.

Dat was te veel voor Edith. „Als Mama het wist, dan zou ze . . . dan zou ze . . .”

„Dan zou ze me een ongeluk laten krijgen van het lachen. Mal schaap! Is dat een drukte maken om zoo'n bagatel! Kom, trek je laars aan en ga mee. Ida, je bederft dat nest nog erger dan ze al is,” want Ida was al begonnen met haar kous haar weer aan te trekken.

„Laat ze het zelf doen! Ze zal zich nog gaan verbeelden, dat wij tot de hofhouding behooren van Hare Koninklijke Hoogheid!”

Het was voor het eerst, dat Edith eens goed hoorde, hoe er over haar gedacht werd. Zij voelde zich diep gegriefd en besloot, als zij weer thuis was, er op aan te dringen, dat ze maar weer liever les kreeg van een gouvernante dan dat zij op een kostschool zou blijven, waar meisjes waren, die haar zóó durfden kwetsen.

HOOFDSTUK VI.

Ida begrijpt het.

Met de Pinksterdagen gingen de meisjes van „Boschoord” voor vier dagen naar huis. Hoewel Ida weer die korte vakantie bij de familie Hoogland had kunnen doorbrengen, zoo ging zij nu toch naar Rotterdam. Tante Anna was zoo eenzaam, en uit haar brieven kon Ida opmaken dat zij naar haar verlangde.

Den laatsten avond van haar kortstondig verblijf bij haar tante zaten zij beiden aan Paul te schrijven. Het was regenachtig weer, echt weer om thuis te blijven.

Ida zat aan de tafel en haar tante vóór haar schrijftafel.

„Tante,” vroeg Ida, „zal hij komen met de groote vakantie?”

„Ik weet het niet Ik denk het niet.”

„Zal hij dan nòg niet beter zijn? Duurt die ziekte dan zoo lang?”

Er volgde wederom een ontwijkend antwoord, en een zucht. En Ida begreep dat ze niet meer vragen moest. Zij begon aan haar brief. Zooals zij dat gewoon was, vertelde zij Paul alles uit haar leven op de kostschool, alles over haar lessen en vorderingen, alles over mevrouw Van Almen, over Hesje en haar familie, over Agathe en ook over Edith. En toen toen kwamen de vurigste wenschen voor zijn beterschap en de betuiging, dat zij geen enkelen dag vergat om God te bidden om zijn herstel en om zijn terugkomst.

Ida had reeds meer dan één zijde vol geschreven, toen er gescheld werd. Spoedig daarop kondigde Brechtje bezoek aan, dat zij in de spreekkamer had gelaten. Tante Anna had veel zaken om handen. Zij zat in verschillende vereenigingen, waardoor zij dikwijls geraadpleegd moest worden. „Ik heb mijn brief juist klaar,” zei ze tot Ida. „Misschien is die van jou ook wel af, als ik terugkom.” Daarna stond zij op om naar de spreekkamer te gaan.

Ida bleef doorschrijven. Zij had nog wat te vragen aan Paul. „Waarom, lieve Paul, schrijf je mij toch nooit? Al kreeg ik maar een paar regeltjes van je, een paar woordjes van troost en bemoediging, dan zou ik al blij zijn. Ben je dan zóó ziek? En mag ik, je eigen zusje, niet weten wat je scheelt?”

Zoo schreef ze den eenen regel na den anderen. Het tweede velletje was vol. Zij moest nog een half velletje hebben. Wat bleef tante Anna lang weg! Kwam zij maar terug, dan zou ze er haar om vragen.

Ida werd onrustig. De brief moest af, en het begon al te schemeren. Ze kon nog juist klaar komen, voordat het donker werd. De lade van tante Anna's schrijftafeltje was niet op slot. Ze zou er maar een half velletje uit nemen. Dat zou tante wel goed vinden.

Ida ging naar het schrijftafeltje en schoof de lade wat verder open. Toen zag ze een couvert, waarop de naam van Paul geschreven stond en daaronder het adres. De verzoeking om dat adres te lezen was te sterk voor haar. Had zij geen recht om te weten waar hij was? Zij nam het couvert en ging er mee naar het raam.

Zij las En toen toen scheen het het arme

meisje toe, alsof de kamer met al wat er in was om haar heen draaide. Als zij den stoel, die bij het venster stond, niet vastgegrepen had, zou zij zeker neergeslagen zijn.

Paul haar Paul haar edele broeder !
Het kon niet. Het was onmogelijk !

Maar het stond toch duidelijk hier geschreven op het couvert, dat zij in de hand hield.

Toen de duizeling voorbij was en Ida haar bezinning teruggekregen had, wilde zij het couvert weer neerleggen, waar zij het gevonden had. Maar haar voeten wankelden. De schrik had haar al te zeer aangegrepen.

De deur ging open en Brechtje kwam binnen.

„Ik kom sluiten en licht opsteken. Het is tijd. Je tante zit altijd nog maar in de spreekkamer met die juffrouw. De menschen schijnen te denken, dat die goede tante altijd maar klaar voor hen moet staan, zoo vaak als het hun belijft.”

Brechtje bleef maar doorgaan met haar ergernis te luchten over de menschen, die den tijd van haar goede meesteres zoo in beslag kwamen nemen. Ze lette er dus nog niet zoo dadelijk op, dat van Ida's kant geen woord van instemming kwam, totdat het licht was aangestoken. Toen keek zij Ida aan en riep vol schrik uit: „Maar, kind ! Wat scheelt er aan ? Je ziet zoo wit als de muur, en je oogen”

En Brechtje, in haar bezorgdheid, vatte haar bij de schouders en legde haar neder op de kanapé. „Wat scheelt er aan, hartje ?” vroeg ze nogmaals. „Ben je ziek ? Heb je pijn ? Dan ga je morgen niet naar school ! Dan blijf je hier, en ik zal je wel oppassen.”

„O neen, neen. Ik ben niet ziek. Het is . . . het is . . . Brechtje, het is om Paul Weet je er van . . . ? O, het is niet waar neen, het is niet waar !”

Brechtje was een oud vertrouwd familie-pand. Ida kon zich niet verbeelden dat er iets met een van hen allen gebeuren kon, hetzij van blijden of droeven aard, hetzij iets eervols of iets schandelijks, waar zij niet in deelde. Zoodra Brechtje begrepen had, dat het kind, hetwelk zij zoo lang verzorgd had, het vreeselijk geheim wist, ging zij naast haar op de kanapé zitten, sloeg haar arm om haar heen en suste en liefkoosde haar, zoals zij gewoon was te doen, toen Ida nog maar een heel klein meisje was en weende van kinderverdriet.

„O Brechtje !” snikte Ida, toen ze weer spreken kon, „zeg toch, dat het niet waar is. Het kan, het kan niet waar zijn !”

„Mijn arm, lief duifje, ik gaf zóó op het oogenblik alles wat ik heb met groote liefde weg, als ik dat zeggen

kon. Maar, helaas! het is waar. Je arme tante lijdt er ook zoo onder. Heb je niet gemerkt, dat zij er slecht uitziet? Daarom kan ik niet velen, dat de menschen haar komen bezeuren over dingen, die niet halen bij hetgeen zij te dragen heeft. En zij wilde jou sparen, en er voor zorgen dat je het niet te weten kwam. Dat was haar angst. Hoe dikwijls heeft ze niet tot me gezegd: „Als het kind het maar niet te hooren komt. Ze zal het niet kunnen dragen.”

„O, Paul, Paul! Arme, lieve Paul!” Hoe donker was zijn weg! Ida zag hem in haar herinnering op dien laatsten avond, toen hij met haar gesproken had. „Laat ons gelooven, vast en zeker, dat onze Vader, die in de hemelen is, onzen weg en onze lotgevallen bestuurt. Wij mogen rustig en vertrouwend alles aan Hem overlaten. Hij weet wat goed voor ons is. Dat geloof zal ons veilig en welgeborgen ons doen gevoelen bij alles wat ons wedervaart.”

„Bij alles wat ons wedervaart . . .” *Alles!* Zou *dit* daar ook onder begrepen kunnen worden? Het scheen Ida toe, alsof *dit* kruis daarvan buitengesloten was.

„Luister nu eens, mijn hartje; en wees een flink meisje, nu je het eenmaal weet. God is recht, en God zal ook eenmaal recht doen. Vertrouw slechts op Hem! Dat heeft je tante gedaan, en dat heb ook ik gedaan van het oogenblik af, waarop die vreeselijke tijding kwam. Doe jij dat nu ook. Weet je aan welke regeltjes ik maar al denken moet? Ik heb ze zeker wel honderdmaal voor je tante opgezegd, als de goede ziel zoo neergedrukt was :

„Hij heeft ons voor een tijd bedroefd,
En ons gelouterd door het lijden,
Gelijk het zilver wordt beproefd.”

„Geloof jij dat ook maar, mijn arm klein ding! Geloof het met heel je hart! Houd er je aan vast en laat het niet los!”

Ida werd wat kalmer onder Brechtje's vertroostende woorden. De hemelsche Vader kon uitkomst geven. „Genade en eere” kan Hij schenken. „Hij zal genade en eere geven,” zooals zij zich herinnerde in de kerk wel eens gezongen te hebben. Zij zou Hem vragen, „genade en eere te geven” spoedig, zeer spoedig aan Paul, haar geliefden broeder.

„Houd je nou goed, hoor, kindje, voor je tante!” raadde Brechtje aan „Niemand weet zoo goed als ik, die den heelen dag met haar omga, hoe deze geschiedenis haar achteruitgezet en verouderd heeft. Ze heeft zich voor jou goed gehouden; heeft ze niet?”

„Ja, dat heeft ze zeker. Ze is zoo lief voor mij geweest, telkens als ik in de vacantie's hier was. En ze luisterde altijd zoo goed naar al mijn verhalen van de school. Nu begrijp ik alles, ook waarom hij met de Zomervacantie niet Maar wie weet dan zal misschien” Zacht vervolgde zij: „Dàn zal God misschien „genade en eere” aan Paul gegeven hebben. En dan dan zou de vacantie toch nog gelukkig zijn. Wie weet dan zal ik misschien weer aan de Boompjes mogen staan om „De Batavier” op te wachten. En alles zou weer goed zijn.”

Ja, die uitkomst kon God schenken. Haar tranen be-

gonnen opnieuw te vloeien, nu zij aan Paul dacht; aan Paul, die O, 't was afschuwelijk!

„Brechtje, tante moet niet weten, dat ik het gelezen heb. Vertel het haar maar niet.”

„Waarom niet, kindje? Nu het toch eenmaal zoo is, laat zij het nu maar weten. Dat is veel beter. Dan kun je er samen nog eens over praten. Dat zal je goed doen.”

Ida sprak niets meer tegen. Zij bergde het couvert weer weg in het schrijftafeltje, en brak haar brief aan Paul af. Zij kon dien nu niet verder vervolgen; en hoe zij hem een volgenden keer schrijven zou, dat wist zij zelf niet. „Brechtje!” zei ze, „ik wilde maar naar bed gaan, ik voel mij zoo naar. Ik heb een gevoel alsof mijn hoofd zal barsten. Wil je het aan tante Anna zeggen?”

HOOFDSTUK VII.

Terug naar „Boschoord”.

Toen tante Anna van Brechtje vernomen had wat er gebeurd was, was het niet van haar te verwachten, dat zij niet dadelijk naar Ida ging zien.

„Hoe ben je er achter gekomen, mijn arm kind?” vroeg tante Anna zachtjes.

Ida vertelde het met weinige woorden, en het deed haar goed, vooral toen zij haar tante hoorde zeggen: „Misschien is het beter zoo. Je moest het toch ook ééns weten. Het kon niet altijd voor je verborgen blijven. Nu

kunnen we er voortaan samen over praten. Maar mijn lieve kind, nu moet je gaan slapen, anders ben je morgen ziek en kun je niet naar „Boschoord” gaan. Je begrijpt: half ziek mag je niet weg; in geen geval.”

„Ik ben niet ziek,” antwoordde Ida flauw.

Neen, ze was ook niet ziek, maar ze voelde zich moe en diep ongelukkig en in een soort van verwarring. Het scheen haar zoo moeilijk, ja onmogelijk om te doen wat Paul haar gezegd had vóór zijn vertrek: rustig en vertrouwend alles aan Hem, onzen hemelschen Vader, overlaten, die alleen weet wat goed voor ons is.

Hoe had Hij dàt, wat Paul overkomen was, kunnen toelaten?

Den volgenden morgen stond Ida bijtijds op. Zij ging naar de slaapkamer van haar tante om te zien of deze al ontwaakt was. Ja, zij was wakker; en toen zei Ida: „Tante, ik ben volstrekt niet ziek, en de hoofdpijn is bijna beter. Doe u mij nu het plezier en blijf nog wat liggen. Brechtje zal wel voor mij zorgen. Toe, doe mij dat genoeg! Ik kom u nog, vóór ik wegga, vertellen hoe lekker mij mijn boterham gesmaakt heeft, en u goeden dag zeggen.”

„Ben je werkelijk beter, kind?” vroeg haar tante bezorgd.

„Ja, tante, geloof me!”

Ja, Ida was zoo wèl als zij eenigszins wezen kon na dien schok van den vorigen avond en na dien nacht, door haar half wakende, half slapende en gekweld door angstige droomen, doorgebracht. Zij was zoo wèl, als zij wezen kon met dat groote leed in haar hart.

Het hinderde haar nu niet, dat Brechtje, nòg meer in het oog loopend dan den vorigen keer, haar groote bezorgdheid voor haar toonde, toen zij weder aan het station was. Zij had een soort van ongevoeligheid gekregen ten opzichte van de dingen, die haar vroeger zoo ergeren konden. Stil zat zij vóór zich uit te staren, toen de trein wegreed. Daarbuiten baadde alles zich in de liefelijke stralen der zon. Daar schitterde alles in de eerste zomerpracht. Daar bloeiden de schoonste bloemen, daar jubelden de vogels hun blijde lofliederen uit. Wat kon dat alles haar schelen, als Paul

Alleen toen de trein het station naderde, waar Hesje altijd instapte, werden haar droevige gedachten wat afgeleid. Daar waren ze allen weer! Dominee en mevrouw Hoogland, de beide zusjes en Klauterbaasje, om Hesje weg te brengen.

„Ida, kind, wat scheelt er aan? Ben je ziek?” vroeg mevrouw Hoogland, haar vol deelneming aanzienende. „Je ziet zoo bleek.”

„Neen!” stamelde Ida. „O neen, mevrouw!”

Er kon in die enkele oogenblikken niet veel meer gesproken worden, vooral ook omdat mevrouw Hoogland haar aandacht aan Klauterbaasje moest wijden, die maar al in de coupé wilde klimmen.

Dit laatste eindje was anders altijd het prettigste deel van de reis voor Ida, omdat zij Hesje dan weer bij zich had. Maar nu ach, nu had zij iets te verbergen. Ook zelfs haar liefste vriendin mocht niet weten, welk verdriet haar hart verscheurde. Niemand, niemand mocht er iets van weten; niemand mocht iets vermoeden.

Arm kind, zij begreep niet dat haar bleek gezichtje en haar gejaagde, zenuwachtige bewegingen ieders aandacht moesten trekken. Zoodra Mevrouw Van Almen haar zag, nam zij haar dadelijk met zich in haar kamer, trok haar naast zich op de sofa, zag haar aan met moederlijke bezorgdheid en vroeg, terwijl zij Ida's koud handje in de hare nam: „Vertel mij eens, waarom je zoo'n wit gezichtje uit Rotterdam hebt meegebracht.”

Een paar keer trachtte Ida iets te zeggen, maar ze kon het niet verder brengen dan tot een stamelend: „Niets, mevrouw! . . . neen . . . niets.”

„Lieve kind, zeg mij, wat je deert. Ik zie dat je groot verdriet hebt. Misschien kan ik je helpen. Zeg het mij, omdat ik je moeder kende en liefhad, toen zij een meisje was, zooals jij nu bent. Ik wil je als een moeder helpen, als je hulp noodig hebt.”

Die vriendelijke woorden brachten de tranen te voorschijn. O, hoe graag zou zij haar hart voor mevrouw Van Almen uitgestort hebben! Overwonnen door dat liefdevolle medegevoel, snikte zij: „Ik ben achter een geheim gekomen, dat ik niemand, niemand vertellen kan. Als u het wist . . . als u het wist . . . dan . . . dan zoudt u niets meer met mij te maken willen hebben.”

Eenige oogenblikken bleef het stil in de kamer. De eerste, die daarna sprak, was mevrouw Van Almen. Haar stem beefde, alsof het ook háár moeite kostte om haar tranen in te houden.

„Mijn arm lief kind! Ik ken je geheim. Je behoeft het mij niet te vertellen. Ik heb het geweten, zolang je hier bent. Je tante vond noodig het mij mede te

deelen voor het geval, dat iets er van hier op school uitlekte. En als het verdriet te zwaar voor je is om te dragen, kom dan bij mij, mijn kind! Al kan ik het ook niet wegnemen, ik kan je toch wel in herinnering brengen, dat Eén, die machtig is en uit alle nooden redden

kan, gezegd heeft tot de bezwaarden van hart: „Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.” Heb je den last, die je zoo drukt, al gebracht tot den liefdevollen Heiland?”

Zoo zou Paul ook gesproken hebben.

„Ja, mevrouw! Ik heb gevraagd, dat Hij Paul toch weer spoedig hier mocht brengen en alles weer goed maken,” antwoordde Ida. En zij vervolgde, zonder mevrouw Van Almen aan te durven zien: „U hebt het altijd geweten, en toch . . . toch hebt u mij hier geduld.”

„Mijn arm lief kind! Ik begrijp wel, dat je zoo denkt; maar in mijn gedachten over deze zaak heb je je toch geheel en al vergist. Het is niet in mij opgekomen om je te minachten of je er op aan te zien, zooals de menschen dat noemen. En laat nooit de vrees in je opkomen, dat ik dat ooit doen zal, of dat ik zal toelaten dat iemand hier op school dat zal doen.”

„O mevrouw! . . . Hier op school! . . . Als één van de meisjes het wist!” En Ida kromp in elkaar van ellende. Het stond bij haar vast, dat zij dit niet zou kunnen dragen.

Het was toch wel een kleine troost voor Ida, te weten dat er toch iemand was — en dát nog wel het hoofd der school — die het geheim kende, en dat deze er zoo edel over dacht, en met haar meevoelde, en haar helpen wilde. Maar toch . . . maar toch . . . haar geluk was verdonkerd. Alles was anders geworden. De verhouding tot de meisjes kon nooit meer zijn, zooals voorheen, zelfs de verhouding tot Hesje niet.

Hesje had haar opgewacht bij de kamerdeur. Zij

kwam dadelijk naar haar toe en stak als gewoonlijk haar arm door den haren, trok haar mee naar den tuin en zei: „Kom nu, Ida! doe nu niet langer zoo naar en zoo vreemd. Zeg nu eenvoudig, wat je hebt; want er is iets met je. Is mevrouw Van Almen soms boos op je?”

„Was het maar waar! Was het dát maar!”

„Je doet hoe langer hoe vreemder! Het zou nogal een kleinigheidje zijn, als mevrouw Van Almen boos op je was!”

„Was het maar waar!” zuchtte Ida nogmaals. Hesje stond stil en keek Ida aan met haar lieve, zachte oogen. „Ida,” zei ze, „je maakt me ongerust en je ziet zoo bleek. Zeg me toch, wat er aan scheelt. Er is iets met je gebeurd.”

„Hesje,” zei Ida, „ja, er is iets gebeurd, iets waar ik niet over heen kan komen. Maar ik kan het je niet zeggen, wat het is. Het is een geheim, en het moet een geheim blijven.”

Hesje drukte den arm van Ida vaster tegen zich aan en zweeg enkele oogenblikken. Maar Ida voelde in haar bitter verdriet, dat zij, behalve mevrouw Van Almen, nóg een hart had, dat met haar wilde mede lijden. Welk een waarde hebben vrienden in den nood!

Hesje was nog niet tevredengesteld. „Hoor eens,” begon zij opnieuw, „weet je zeker dat ik je niet helpen kan? Je weet toch wel, dat ik alles met je mee wil dragen, wat het ook wezen mag?”

„Ja, dat weet ik. Maar, Hesje, als het nu eens iets slechts, iets schandelijks was?”

„Dan nóg dan nóg” En het meisje sloeg haar

arm om Ida's hals en kuste haar en zei: „Ik zal je niet meer vragen om het mij te zeggen, maar je kunt het altijd doen, hoor! Altijd. Onthoud dat!”

Daar de gong nu luidde voor den koffiemaaltijd, moest het gesprek worden afgebroken. Arm in arm kwamen de beide meisjes de eetzaal binnen.

HOOFDSTUK VIII.

Een nachtelijk geluid.

De lessen begonnen weer en alles ging als voorheen. Maar in de oogen van Ida was alles anders geworden. Zij had een last te dragen, een zwaren last. En bij dien last kwam ook nog een groote angst. Als de meisjes er eens achter kwamen!

Wanneer er een paar met elkander fluisterden; als een troepje samenschoolde; als een gesprek bij haar nadering plotseling ophield; zelfs ook als zij maar werd aangekeken, dan schrikte zij, voelde zij hoe zij kleurde, en begon zij inwendig te beven.

Zij was bevreesd, dat één iets van haar geheim afwist, en die ééne was Edith de Grave. Stond deze niet dikwijls wat te vertellen; en keken de meisjes, die haar vertrouwen mochten deelen, niet dadelijk haar aan, wanneer zij naderbij kwam? Eens zelfs hoorde zij Agathe uitroepen: „Houd je mond, Edith, met je gekke praatjes! Er is hier op „Boschoord” geen mensch, die

er een woord van geloofd. Je moest je schamen!" Had die terechtwijzing niet moeten dienen om Edith te doen zwijgen over het vreeselijk geheim?

Maar Agathe keerde zich dadelijk op haar eigen vroolijke manier naar haar toe, vatte haar bij den arm

en zei: „Kom, Ida, ga mee! Laten we onze nieuwe „quatre-mains" gaan spelen." Toen verdween de eerste schrik, maar de vrees bleef toch bestaan.

Ida hield veel van muziek. De quatre-mains met Agathe gingen zoo vlot. Het was een opgewekt muziekstukje, en Agathe stelde voor om het nóg eens te spelen.

Enkele oogenblikken was Ida in de muziek verdiept en kon zóó haar leed vergeten.

„Nu geloof ik dat het tijd wordt voor de natuurkundes,” zei Agathe, zich op haar pianokruk omdraaiende. „Lieve tijd, ja! De klok slaat al.”

Beide meisjes haastten zich naar het schoollokaal, waar Miss Brown, die ook in dit vak onderwijs gaf, bij de plaat stond, waarop een hart, en alles wat met den bloedsomloop in verband staat, stond afgebeeld.

Het was een warme dag. Hijgend en blazend van het haasten, zetten Ida en Agathe zich neer, en de les begon.

In de Engelsche taal, maar heel langzaam en duidelijk sprekende, zoodat zij door al de meisjes goed verstaan kon worden, legde Miss Brown haar leerlingen uit, hoe het bloed door het hart in- en uitgepompt wordt en door de aderen, die zich door het gansche lichaam vertakken, heenstroomt.

De meisjes volgden aandachtig de belangrijke les. Miss Brown wees er hen op, dat het wonder van den bloedsomloop ook voortdurend in hun eigen lichaam plaats had.

Een zachte kreet verstoorde opeens de aandacht. Aller oogen keken in de richting van waar het geluid kwam.

Miss Brown hield verstoord op met spreken.

„Edith heeft last van de warmte, Miss!” verklaarde Hesje, die naast haar zat. „En ze zegt, dat ze er niet tegen kan om over bloed te hooren spreken.”

„Goed! Dan moet ze maar niet naar de plaat kijken! Attentie nu.... Een voortdurende stroom bloed....”

Maar opnieuw klonk een kreet, en met gesloten oogen en bleek gelaat zeeg Edith tegen den schouder van Hesje.

Miss Brown gaf bevel om water en eau de cologne te gaan halen.

Agathe vloog weg om haar bevel op te volgen. Nauwelijks had zij het lokaal verlaten of er werd wederom een kreet gehoord. Er was nóg een meisje flauw gevallen, terwijl vier, vijf andere meisjes zóó onrustbarend sterk verbleekten, dat Miss Brown voor een oogenblik de schrik om het hart sloeg. Doch zij wist zich spoedig te herstellen, in de meening dat flink, streng optreden het beste zou zijn in dit geval.

„Zit allen recht en doet niet zoo dwaas!“ vermaande zij in gebroken Hollandsch, afgewisseld door Engelsche woorden. „Ik dacht dat Hollandsche meisjes te flink en te verstandig waren om flauw te vallen, als er gesproken wordt over iets, dat in ons eigen lichaam dag en nacht plaats vindt. Engelsche meisjes houden er zulke kuren niet op na. 't Lijkt hier wel een Sanatorium voor zenuwlijders, inplaats van een kostschool voor jonge meisjes. Jullie moest je schamen om zoo te durven toegeven aan je zenuwen. Wat moet er terecht komen van zulke tobberds?“

Miss Brown kon wel zoo spreken, maar de les kon toch niet vervolgd worden. Toen de bezwijmde meisjes weer bijgekomen waren en haar kleur weer wat teruggekregen hadden, was de plaat, waarop het roode hart stond afgebeeld, verdwenen.

Miss Brown liep door de klasse met water en eau de cologne rond en riep daarbij uit: „Wat een geslacht

is dit! Wat staan die Hollandsche meisjes verre ten achter bij de Engelsche! Flauw te vallen, als er over bloed gesproken wordt!"

„Misschien komt het ook wel van de warmte, Miss Brown!" waagde Hesje in het midden te brengen.

„Waar het van komt, daar komt het van; maar de Hollandsche meisjes mochten willen, dat ze half zoo flink waren als de Engelsche ende helft van de zelfbeheersching bezaten van de meisjes van *mijn* land. Dat belooft wat voor de toekomst, kinderen met zulke zenuwen! Ik noem het een schande voor „Boschoord"."

Miss Brown trok minachtend haar neus op en verklaarde, dat het haar niet mogelijk was langer les te geven in natuurkunde aan meisjes met zulk een ongelukkig zenuwgestel.

Edith schreef over het geval op haar manier naar huis en dit had ten gevolge, dat een dag later de auto van kolonel De Grave voor „Boschoord" stilhield. De kolonel en mevrouw De Grave kwamen zien, hoe Edith het maakte. Ze hadden een langdurig gesprek met mevrouw Van Almen.

Ida zag toen voor den eersten keer Edith's moeder van nabij. Wat gelek Edith sprekend op haar! Diezelfde trotsche houding, diezelfde oogen, die schenen te zeggen: ik zie van mijn hoogte op u allen neer. En dan die hooghartige manier van spreken!

Zij keek door haar lorgnet al de meisjes een voor een onderzoekend aan en vroeg toen zachtjes iets aan Edith.

Ida moest toen in zichzelf vragen of die manier van

kijken en dat fluisterend vragen tot de fijne manieren van aanzienlijke Engelsche dames behoorden. Maar een tweede vraag verdrong aanstonds de eerste.

Gold dat gevraag niet háár?.... Edith had dadelijk in háár richting gekeken en haar moeder door een wenk te verstaan gegeven, dat zij — Ida — het voorwerp van haar aandacht was. Mevrouw De Grave bleef haar nog een poos aanstaren en zei daarna weer iets tot Edith, hetgeen zij vergezeld liet gaan van een gebaar, dat scheen te zeggen: „Arm schaap!”

Zou mevrouw De Grave het weten van Paul?.... Zij kwam zoo dikwijls in Londen en had daar vele vrienden en veel familie. Als dat waar was, dan wist Edith het ook. En als Edith het wist, dan....

Haar angst nam weer toe en kwelde haar zoodanig, dat zij 's avonds dikwijls den slaap niet vatten kon. Wat zou wel het gevolg kunnen wezen, wanneer Edith — dat trotsche, harteloze kind — haar geheim kende?

Op zekeren avond laat lag zij ook weer te tobben. Het was doodstil in het groote huis. Alles sliep. De groote gangklok had juist twaalf geslagen.

„Al twaalf uur! Kom, ik moest me niet zoo van streek maken,” redeneerde Ida met zichzelf. „Ik maak me bang over iets, dat misschien nooit gebeurt. Ik moest maar liever gaan slapen.”

Maar juist toen ze bij zichzelf dit voornemen had gemaakt, schrikte een vreemd geluid haar op. Het was alsof er iemand door het huis liep, zacht en voorzichtig. Zij hoorde het heel duidelijk en heel zeker.

„Agaath! Hesje!” fluisterde zij, de beide slapende meisjes beurtelings een duw gevende. Zij was opgestaan en haar beide kamergenootjes waren dadelijk wakker.

„Wat is er?” riep Hesje, terwijl zij recht overeind ging zitten.

„Wat gebeurt er?” vroeg Agathe, Ida met verschrikte oogen aanziende.

„Stil! Luister!” vermaande Ida met haar vinger op den mond.

Duidelijk hoorden zij nu alle drie een verdacht geluid. Voetstappen en geschuifel beneden in het stille huis.

„Wat zullen we beginnen?” vroeg Hesje.

„Ik weet het!” sprak Agaath opeens, zoo vast besloten en zoo moedig als een meisje in zulke omstandigheden bij mogelijkheid maar wezen kon. „Zie je wel dat het maar goed is, dat ik die revolver meegenomen heb? Die zal ons *nu* prachtig te pas komen en Miss Brown . . . zij zal het voortaan wel laten om die Engelsche meisjes zoo op te hemelen en „Boschoord” een Sanatorium voor zenuwlijderessen en onze Hollandsche meisjes „stumperds” te noemen. Dat zal uit zijn.”

Ze was al uit haar bed gestapt en had haar morgenjapon aangetrokken en sloop nu naar haar kastje.

„Wat ga je doen, Agaath?” vroegen Ida en Hesje.

„Er op af, natuurlijk, met mijn revolver. En jullie gaat zeker mee?”

Nu Agaath zóó voorging, konden de beide anderen niet anders doen dan haar voorbeeld volgen. Zij trokken eveneens over haar nachtjapon haar morgenkleedje aan.

„Mee Mee Doodstil mee” gebood

Agaath. „Wees maar niet bang! We zijn met ons drieën. En ik . . . ik ben gewapend. Als de dief of de inbreker dat ziet” . . . en ze hief haar revolver in de hoogte, „dan loopt hij weg als een haas. Houd je flink! De achtertrap af. Zacht . . . op je teenen!”

Ida en Hesje gehoorzaamden; maar o . . . als Agathe in hun hart had kunnen zien! Ze trilden inwendig van angst. Wat zou er beneden te zien zijn?

Onhoorbaar en met kloppende harten daalden zij de trap af en kwamen beneden in het portaal. Agathe met haar revolver vóóraan. Hoe zacht zij echter geloopt hadden, de man, die het huis was binnengedrongen, had toch ongetwijfeld de nadering van het drietal gehoord; want toen ze beneden kwamen, het schoollokaal door geloopt hadden en achter de openstaande deur het breede portaal wilden overzien, zagen zij dat de indringer reeds door het venster naar buiten had weten te komen.

Het was helder en licht, want het was volle maan en de lucht zonder wolken . . . Zij konden hem dus duidelijk onderscheiden. Hij had het venster achter zich dicht geschoven en maakte zich gereed om zich ijlings uit de voeten te maken.

„Voor mijn revolver,” dacht Agaath, „daar is hij bang voor, natuurlijk. 't Is hem ook te raden dat hij verdwijnt!”

Hij verdween dan ook; maar in het korte oogenblikje, dat zijn gelaat, door een grooten ronden hoed halverwegen bedekt, naar de drie meisjes toegekeerd was geweest, was in Ida's hart de vraag opgerezen: „Heb

ik dien man niet meer gezien? Waar en wanneer?"

Zij kon geen antwoord op die vraag geven. En ze dacht er ook niet verder over na, verlicht als zij zich gevoelde dat de inbreker verdwenen en het gevaar afgewend was.

„Wat nu?" vroeg Hesje, toen zij daar met hun drieën in ademlooze stilte nog naar het venster stonden te turen, waar nu echter niets meer te zien was. „Moeten we mevrouw Van Almen niet roepen?"

„Ja! Wacht! Eerst nog eens kijken! Het is zoo licht alsof het midden op den dag is. Wie weet, misschien heeft hij ergens ingebroken en gestolen," onderstelde Agathe.

Als altijd overreedde zij de beide anderen om met haar verder te gaan; het schoollokaal door. Daar was niets bijzonders te zien. „Jammer," meende Agaath; „ik wou maar dat hij ergens bezig was geweest, anders heb je nog kans dat die akelige Miss Brown zegt, dat wij ons alles maar verbeeld hebben. Lieve deugd, dan zou ze ons alle drie ook zenuwpatiënten noemen."

Bijna op hetzelfde oogenblik liet zij een kreet hooren, die haast een juichtoon te noemen was. Zij was de meisjes voorgegaan door het schoollokaal heen, de gang over naar de kamer van de directrice, en . . . daar lag bij de deur op den grond een voorwerp, dat zij voor een breekijzer hield.

„Hier heeft hij in willen komen, kijk maar! En hij heeft, toen hij ons hoorde, door den schrik het ding laten vallen. O, gelukkig, de deur is beschadigd. „'t Is een crimineel geval," zou mijn broer, die voor zijn

Candidaats in de Rechten zit, zeggen. Heerlijk, Miss Brown! Miss Brown, je zult je woorden herroepen! Zullen de Engelsche meisjes ons dát nadoen? Midden in den nacht er op uitgaan en een inbreker verjagen?

O kinderen, kinderen! Ik ben zoo blij! Ik kan je niet zeggen hoe blij! En jullie hebt je ook kranig gedragen. En nou gaan we naar bed, heel kalm, en we gaan slapen, alsof we niet weten wat zenuwen zijn, en morgenochtend

gaan we bedoord het heele verhaal aan mevrouw Van Almen vertellen met het breekijzer als bewijsstuk bij ons."

Een blijder morgen dan dien, waarop mevrouw Van Almen hoorde wat er 's nachts had plaats gevonden, had Agathe nog nooit beleefd.

Zij genoot van haar triomf. De eer van de Hollandsche meisjes was zelfs in de oogen van Miss Brown gered!

HOOFDSTUK IX.

Ze weten het!

De zomervacantie was in het vooruitzicht. De meisjes hadden het druk met allerlei plannen, die in dien heerlijken tijd zouden worden ten uitvoer gebracht. Alleen Ida kon niet over de vacantie spreken. Als Paul, zooals anders het geval was, in de Augustusmaand ware overgekomen en zij hem weer van „De Batavier" had kunnen halen, — o, dat zou genoeg zijn geweest om haar met verlangen naar de vacantie te doen uitzien. Alleen de tegenwoordigheid van Paul zou haar vacantie blijde en vroolijk kunnen doen zijn. Al haar verdriet kwam met des te meer kracht naar boven, als zij de meisjes over de vacantie hoorde praten.

Op zekeren avond ging zij het bosch in. Er was nu niet meer zooveel schoolwerk te maken, want het was in den repetitietijd. Dus mochten de meisjes nog wel een poosje naar buiten gaan. Ze waren met hun vieren:

Ida, Hesje, Agathe en Edith. Het had 's middags wat geregend. Op de velden en wegen was het water al lang opgedroogd, maar de paden in het bosch waren nog vochtig en er vielen nog druppels van de takken der boomen. De meisjes hadden hun regenmantels aange trokken. Vroolijk babbelend liepen zij voort, totdat Edith er van sprak om ergens te gaan zitten.

„Hier is een mooi plekje,” zei Hesje. „Hier, tegen dien heuvel aan. Ik zal mijn regenmantel op den grond leggen, want die is nog een beetje vochtig.”

Agathe spreidde haar mantel ook op den grond uit, en weldra zat het viertal tegen de helling van den heuvel. Het gesprek kwam weer op de vacantie.

„Ik snak er naar! Ik snak er naar!” riep Agathe uit. „Ik ga denkkelijk aan zee. Dolletjes! Wie kan er iets heerlijkers bedenken! Mijn moeder schreef mij, dat Papa over een optrekje in besprek is in Noordwijk; en als dat in orde komt, dan gaan we er allen naar toe.”

„Ik zou niet in een optrekje willen zitten,” merkte Edith aan, met een opgetrokken neusje. „Ik houd ook wel van de zee en misschien gaan Papa en Mama er ook wel heen, maar dan gaan we logeeren in het Kurhaus of in het Palace-Hôtel. O neen, ik moet niets van optrekjes hebben.”

Niemand zei wat. Hesje zou thuis blijven in de vacantie. Zij meende, dat zij geen reden had om zoo erg naar een badplaats te verlangen. De streek, waar zij woonde, was zoo mooi, haar tehuis zoo gelukkig, en zij zou bovendien een weekje bij haar vriendin in Rotterdam gaan doorbrengen. In die groote stad waren voor haar

allerlei nieuwe belangrijke dingen te zien, en zij wilde ook graag kennis maken met tante Anna en de oude Brechtje, waar Ida het zoo dikwijls over had.

„Ik denk een heerlijke vakantie te hebben,” verbrak Hesje eindelijk de stilte. „Het is in onze streek heerlijk in den zomer, en wij genieten zoo van onzen tuin. En als Ida dan komt, wèl, dan verlang ik niets meer. En dan nog naar Rotterdam te mogen gaan . . . !”

En Hesje zat met een gelukkig gezichtje volkomen tevreden vóór zich te staren. Er was maar één ding, dat aan haar geluk ontbrak. En dat was: Ida's geheim verdriet. Zij zou haar zoo gaarne helpen om den last, die haar drukte, te dragen.

„Eigenaardig! . . .” riep Edith op eens uit, op de manier van haar moeder. En zij wierp tegelijk haar hoofd in den nek en zag er toen zóó dwaas verwaand uit, dat Agathe luid begon te lachen en uitriep: „Mal schaap! Wat bedoel je? Wat is er eigenaardig?”

„Ik verkies niet door je uitgescholden te worden. Wat denk je wel?” was het antwoord van Edith, die zich zeer beleedigd gevoelde. „Maar ik wil je wel eens vertellen, wát ik eigenaardig vind. Ik vind het eigenaardig, dat *jij* de vakantie in een optrekje wilt gaan doorbrengen; dat *Hesje* tevreden is in haar vaders tuin op een boerendorp en met haar verblijf van een weekje in een maffe stad, en dat *ik* het niet uit zou kunnen houden, als ik zóó mijn vakantie door moest brengen.”

„Dat komt,” lachte Agathe, „omdat jij, Edith de Grave, van een heel ander maaksel bent dan wij, nietige aardwormen. Alles wat aan en in jou is, is van veel

fijner en beter stof, en daarom moeten je vacantiege-
noegens ook van hooger, edeler en kostbaarder soort
zijn. Dàt is de heele zaak." En Agathe, voldaan over
haar eigen woorden, sprong op van haar zitplaats en
lachte, dat het in het bosch weerklonk. Hesje kon niet
laten mee te lachen, en zelfs Ida werd aangestoken door
die vroolijkheid en lachte ook.

Het trotsche meisje, gewoon om door iedereen ont-
zien te worden, werd rood van toorn. Beurtelings zag
zij elk der drie meisjes aan, totdat haar oog bleef rusten
op Ida.

„Als ik *jou* was," barstte zij los, „dan zou ik het
maar laten te lachen om Agaath's flauwiteiten. Ik be-
grijp niet, hoe je dat nog doen kunt. Als Mama alles
van te voren geweten had, dan was ik nooit, nooit hier
op deze school gekomen; op school met een" Een
spottende, minachtende trek verscheen op haar gelaat.

De arme Ida werd doodsbleek, en in hevigen angst
over hetgeen zij wist, dat nu onvermijdelijk volgen moest,
streekte zij met afwerende beweging de handen uit.

De koude, wreede stem vervolgde: „*Jij* hoort niet op
een school van jongedames. *Jij* . . . *jij*, die een broer
hebt, die in de gevangenis zit, omdat hij de Bank be-
stolen of een valsche handteekening gezet heeft, of zoo
iets. Al is het ook in Engeland gebeurd, het is toch waar.
Mama weet er alles van."

Het was gezegd. Ida's geheim was geen geheim meer.
Er volgde een diepe stilte; en het was Ida, of het heel
lang duurde, eer die stilte verbroken werd; en of de
stem, die zich hooren deed, van heel ver weg kwam.

Het was Hesje's stem, en zij klonk verontwaardigd. „Je moest je schamen, Edith! om zulke schandelijke leugens te vertellen.”

Toen werd weer die harde, wreede stem van Edith gehoord. „Een leugen? Vertel ik een leugen? Kijk haar aan en vraag het haar!”

Vernietigd, verslagen zat Ida daar. Agathe en Hesje starden haar aan, met wijd geopende, verschrikte oogen.

„Ida!” riep Agathe eindelijk uit, „Ida, kind! zeg toch eens wat! Zeg dat ze . . . ja, zeg alles, wat je wilt. Ze verdient het om haar lage, gemeene praatjes. Ik voor mij, ik wil met zoo'n akelig valsch wicht niets meer te maken hebben. Dat ze zoo'n trotsch, ingebeeld nest is, dat is al erg genoeg. Maar nu ze zóó begint, moest haar Mama haar maar hoe eer hoe liever hier vandaan halen. *Ik* negeer haar voortaan. Nou weet jullie het.”

Ida zat daar altijd nog als een toonbeeld van ellende. De zon had haar glans voor haar verloren, het leven zijn geluk, het hart zijn vreugde. Alles verzonk voor haar in het niet. In wanhoop keek ze op en zag toen, dat de meisjes haar aanstaarden, wachtend op wat zij zeggen zou. Hesje angstig en vragend. Agathe aanmoedigend. Edith uitdagend en triomfantelijk.

Toen klonk het toonloos van haar lippen: „Het is waar!”

Op hetzelfde oogenblik stond zij op, nam haar regenmantel over den arm en sloeg een pad in, zoo snel zij kon. Zij hoorde nog, dat Hesje haar naliep, en keerde zich om en riep: „Loop me niet na! Laat me alleen!” Toen liep ze verder, het pad af, het bosch door, den staatweg op, het dorp door, voort, voort, altijd verder! Het kon haar niet schelen waarheen, als zij maar nooit meer een van haar schoolmakkertjes behoefde te zien.

Arm kind! Denkt ge er dan niet aan, dat geen nood zóó groot is, waarin de Helper niet helpen kan? Vergeet ge dan, dat de Heiland allen, die vermoeid en belast zijn en onder schande gebogen gaan, rust en kracht wil geven? Denk terug aan de laatste woorden van uw broeder, om wiens wil gij thans zoo hevig lijdt! Denk er aan en laten ze u sterken en bemoedigen, en ge zult het kunnen dragen dat leed, die schande. De duisternis zal licht worden en gij zult kunnen dragen den last, die u is opgelegd. De Heer kan immers uitkomst geven!

HOOFDSTUK X.

Bij de schaapskooi.

Loopen, loopen, loopen! Zoo hard en zoo ver zij maar kon.

Dat was het eenige waaraan Ida in de eerste oogenblikken dacht. Ver weg van „Boschoord!” Niet het dorp door. Maar het bosch uit en dan de heide op, verder, steeds verder!

Maar toen zij een heelen tijd geloopt had, begreep zij toch dat zij een plan moest maken. Zij kon toch maar niet doelloos voort blijven gaan. Ook was het te verwachten, dat men naar haar zou gaan zoeken.

Ja, zij moest een plan maken. Als zij nu eens Rotterdam kon bereiken. Dan zou tante Anna, als zij alles hoorde, het ook ongetwijfeld met haar eens zijn, dat zij niet meer naar „Boschoord” terug zou kunnen gaan. En tante zou haar ook vergeven, dat zij daar op deze manier van was weggeloopt. Zij zou het ook begrijpen, hoe zij niet had kunnen verdragen de wijze, waarop Edith het vreeselijk geheim had geopenbaard; het geheim van Paul, die natuurlijk onschuldig was aan het misdrijf, dat hem ten laste was gelegd. Paul een dief? Paul een falsaris? Haar edele, goede broeder?

Ook dacht zij aan de onrust, die mevrouw Van Almen voelen zou, wanneer zij haar miste. Lieve mevrouw Van Almen! Zij zou haar dit gaarne bespaard hebben, want mevrouw had het niet aan haar verdiend. Hoe vriendelijk had zij haar bescherming aangeboden! Maar zij zou, als

zij weer in Rotterdam was, haar schrijven en om vergeving vragen, en dan zou mevrouw Van Almen wel begrijpen, dat ze niet anders had kunnen doen. Nu moest ze zien, dat ze verder kwam! Als ze nu maar een station bereikte, dan zou ze een kaartje kunnen nemen, en dan was ze binnen eenige uren bij tante Anna. Maar waar was nu een station? Zij had in haar overijling op geen weg of richting gelet. En nu was het avond, over enkele uren zou het nacht zijn. Waar moest ze blijven? Het was zomer; maar ook een zomernacht kan te koud zijn om buiten door te brengen. Gelukkig dat ze haar regenmantel bij zich had, dacht ze, terwijl ze om zich heen zag, bevreesd dat een plaatsje onder een heg of struik haar dien nacht tot schuilplaats zou moeten verstrekken. „Maar wie weet,” sprak ze in zichzelf, terwijl ze opstond, „misschien is er nog wel iets beters te vinden.”

Zij liep verder. Het was een schoone zomeravond. De zon was bijna nedergedaald, de vogeltjes zongen hun avondliedje tusschen de struiken op het heideveld. Alles ademde vrede en rust. Maar het arme meisje stond daar, met een onrustig, angstig hart, op dien langen eenzamen weg, waar ze niets anders zag dan hei en kreupelhout. Weldra zou het nacht zijn en.... dan zou ze moeten gaan slapen onder een struik aan den weg, zooals zij wel eens gehoord had dat landloopers deden. Arme landloopers! Het te hooren vertellen, was nog iets anders, dan zelf het te moeten doen.

En morgen.... Wat dan? Zij had nu nog geen honger, want zij had 's middags een goeden maaltijd ge-

had; maar hoe zou zij morgen aan een ontbijt komen? Hoe naar, dat zij van avond niet meer in Rotterdam kon zijn, dan zou tante Anna nog aan mevrouw Van Almen getelegrafeerd hebben. Ook daar zou dan niemand meer in ongerustheid over haar gebleven zijn. Daarna zou tante Anna en zij zelf geschreven hebben, dat zij niet meer in „Boschoord” terug kon komen, nooit, nooit weer. Nooit meer mevrouw Van Almen terug te zien en die aardige vroolijke Agaath, en bovenal Hesje! 't Was vreeselijk! Maar het kon niet anders. Zij zou ook de familie Hoogland niet wederzien, nooit meer komen in die vriendelijke woning! Die vriendschap was uit; die banden waren verscheurd. Die blijde dagen waren voorbij. Wie wilde omgaan met de zuster van een? O neen, Paul was onschuldig. Dat stond boven alles vast. Maar wie geloofde dat? Wie kende hem, zooals zij hem kende? Vreeselijk was het gebukt te moeten gaan onder schande! Vreeselijk aan te moeten hooren, wat Edith gezegd had! Ondraaglijk!

„O Paul, Paul, hoe dikwijls en hoe vurig heb ik God gevraagd je onschuld aan het licht te brengen en je terug te brengen, gezuiverd van alle blaam? Waarom heeft Hij het niet gedaan; Hij, die daartoe toch de macht bezat?”

Zoo vroeg het arme meisje, terwijl tranen haar blik verduisterden.

Zóó vraagt nog menigeen in moeilijke oogenblikken. Wij zijn kinderen van den tijd. God heeft een eeuwigheid vóór Zich, waarin Hij alle raadselen oplossen, iedere duisternis in licht veranderen zal. Welgelukzalig

zij, die op de bange vraag, welke menigmaal in het hart oprijst: „Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijne barmhartigheden door toorn toegesloten?” ook het vertrouwend antwoord mogen uitspreken: „Gij zijt de God, die wonderen doet!”

Ida van Breemen was zoover nog niet gekomen. Die bange vraag had zij dikwijls genoeg gedaan. En nu, nu zelfs haar geheim niet bewaard had kunnen blijven, was zij tot een soort van verbijstering gekomen, waarin zij alleen maar verlangen kon, dat zij niemand van hen, voor wie het geheim ontsluit was, ooit meer onder de oogen zou behoeven te komen.

En daarom: voort, steeds voort, zoo ver mogelijk van „Boschoord” weg!

Maar intusschen begon het donker te worden. Ida zag de noodzakelijkheid in om naar een nachtverblijf uit te zien.

Zou ze werkelijk zich op den grond te slapen moeten leggen?

Naar alle kanten keek zij rond.

Boschjes, struikgewas, heel in de verte lichtjes. Daar was zeker een dorpje, maar het leek haar te ver toe om er nog te kunnen komen vóór den nacht. Was er maar een huis in de buurt! Maar zij zag niets in den omtrek dat er op gelek. Ja toch, daar een eindje verder op de hei, daar was toch iets dat aan een huis denken deed. Een klein en laag houten gebouwtje.

„Daar kunnen toch geen menschen in wonen? Waarvoor zou dat dienen?” dacht Ida, terwijl zij er heen liep. „Zouden er soms schapen in slapen? Als het leeg is,

is het goed voor mij. Er is een dak en ik heb mijn regenmantel bij mij om mij toe te dekken. Maar o! wat zouden Hesje en Agaath wel zeggen, als zij wisten dat ik hier op de hei slapen ga in een huisje voor de schapen?"

Zij was de schaapskooi nu genaderd, blij dat ze een schuilplaats voor den nacht gevonden had. Het was een

oud bouwvallig hokje, vol reten en gaten. De achterkant was naar haar toegekeerd; en juist toen zij er om heen wilde loopen om

de opening te bereiken, hoorde zij het geluid van een paar mannenstemmen.

Zij gluurde door een groot gat naar binnen en daar zag zij twee mannen in druk gesprek. Een van hen zat met zijn gezicht naar haar kant toegekeerd. Hij had een ronden hoed op en daaronder kwam een gezicht te voorschijn, dat haar bekend voorkwam. Hij zat ingespannen zijn kameraad aan te zien, die juist luide zeide: „Om twaalf uur. Op Rozenhof.” Zij herkende hem onmiddellijk. Het was . . . het was de inbreker van „Boschoord”.

Ongetwijfeld overlegde hij hier het een of andere plan met zijn kameraad, maar zij dacht er niet over om daar verder naar te luisteren. Zij wist maar één ding: dat hij haar *niet* zien mocht en dat zij spoedig daar vandaan moest komen. Zacht sloop zij dus weer weg over het heideveld; en toen zij weer op den grooten weg was, zette zij het andermaal op een loopen.

Waarheen?

Dáárheen waar de dorpslichtjes schenen.

Het leek nog wel heel ver weg, maar het was toch of zij haar vriendelijk toewenkten. Ja, naar het dorpje. Vóór den nacht moest zij er zijn. Daar zou toch wel ergens een schuilplaats wezen, waar zij rusten kon tot aan den morgen!

Wat was het ver! Wat was het ver!.... Hoe lang had ze nu al geloopt? Ze kon er zich geen begrip van vormen. Maar als iemand haar gezegd had, dat een halven dag haar arme beenen hadden voortgedraafd, dan zou zij het hebben geloofd. Wat gingen die beenen haar pijn doen! 't Was of er lood in was gekomen. En in haar hoofd werd alles zwaar en dof. En dat dorpje! 't Kwam maar niet nader. En die lichtjes!.... Bedroog zij zich of was het waar? Het scheen haar toe alsof er niet zoo veel meer waren als een poosje geleden. Ja, het getal verminderde. Hoe zou dat komen?

Hoe dom om dat te vragen! Dat kon zij toch wel begrijpen. 't Werd immers nacht. De menschen gingen slapen en dan deden ze natuurlijk de lichten uit. Maar de straatlantaarns bleven branden en, aangelokt door dát licht, bereikte Ida eindelijk het dorp.

Het was middernacht, toen zij bij de eerste huizen kwam. Wat kwamen zij haar bekend voor. Eerst een uitspanning, toen een bakker, toen de kerk waarvan de toren tusschen de donkere boomen uitstak, daar vlak naast de pastorie

Die kerk! Die pastorie! Geen twijfel, al zag zij dat nu alles in het halfduister van een zomernacht zij was in het dorp waar Hesje woonde, vlak bij haar ouderlijk huis, waar zij zoovele gelukkige dagen had doorgebracht.

Wat nu te doen? Ik kan toch niet naar Hesje's ouders gaan. Neen, neen! Ik wil hen nooit meer zien, nooit, nooit meer! Ik moet weg, hier vandaan. Maar ach, waarheen in den nacht en met die vreeselijke vermoeidheid?

Toen ze stil stond voelde ze eerst hoè vermoeid ze wel was. Neen, ze kon niet verder. Alles klopte en beefde. Ze moest even rusten.

Toen bedacht ze zich, dat achter in den pastorietaan een houten koepel stond. Daar kon ze heengaan. Daar kon ze rusten tot aan den morgen. Als ze dan heel vroeg opstond, kon ze verdwenen zijn voordat iemand haar bemerkte.

Ja, dat zou ze doen.

Ze legde zich neder op den houten vloer, maakte een soort kussen van een tafelkleedje, dat ze in den koepel vond, dekte zich toe met haar regenmantel en sliep weldra zoo vast alsof zij op „Boschoord” in haar eigen bed lag.

Al haar ellende was vergeten, vergeten in den zoeten

slaap. Zij droomde van gelukkige dagen, toen zij met Hesje in de pastorie was. Zij hoorde de vriendelijke stemmen van dominee en mevrouw Hoogland en van het vroolijke Klauterbaasje. Ja, die laatste stem heel duidelijk: „Ik moet mijn harkje hebben! Ik moet den tuin gaan harken. Hier is mijn hark, hier in den koepel!” En toen een langgerekt: „O!....”

Een mollig handje raakte haar arm aan en een verbaasd hoog stemmetje riep: „O, neen maar, kijk toch eens! Daar ligt.... daar ligt Idaatje, Hesje's Idaatje!”

Ida deed haar oogen open. Daar stond Klauterbaasje. Maar hij bleef niet staan. Weg draafde hij, den koepel uit naar buiten in den morgenzonneschijn, al maar roepende: „Vader! Moeder! Ida.... Idaatje ligt te slapen in onzen koepel. Ik heb haar gevonden!”

Vluchten zou niet baten. Dat begreep Ida dadelijk. Zij moest zich laten vinden. En weldra zag zij zich omringd door lieve welbekende gezichten. Hesje's vader, moeder, zusjes en Klauterbaasje, ze stonden daar allen vóór haar.

„Kind! Hoe kom je hier? Wat is er toch gebeurd?” vroeg mevrouw Hoogland, haar bezorgd aanziende.

„Ik ben weggelopen van „Boschoord”. Ik kon er niet blijven. En hier kan ik ook niet blijven,” vervolgde zij gejaagd. „O, als u alles wist....”

En ze stond op.

„Neen, kindlief! je gaat niet weg. Denk je, dat wij je laten gaan? Geen sprake van. Je gaat mee naar binnen. En dan vertel je ons rustig wat er gebeurd is. En we zullen je helpen, zooveel we kunnen.”

Omringd te zijn door de zorg en de liefde van Hesje's ouders was al te heerlijk. En ze zouden het *toch* immers te weten komen, het vreeselijke geheim. Ze liet zich gewillig medevoeren, den tuin door naar de huiskamer. En op de kanapé gezeten, tusschen Hesje's vader en moeder in, kwam het verhaal onder horten en stooten er uit.

Met deernis en medegevoel werd er naar geluisterd. „Ik heb geen spijt, dat ik ben weggelopen,” eindigde Ida, „hoeveel angst ik ook heb uitgestaan, toen ik zoo hard liep over de heide, toen ik in de schaapskooi die twee mannen zag en toen ik in het donker hier heen kwam. Ik wil, ik kan de meisjes niet meer terugzien, nu ze het weten. En u . . . ach . . . nu u het weet, schaam ik mij ook zoo vreeselijk voor u. Ach, laat mij maar dadelijk naar tante Anna gaan. En laat ik maar nooit, nooit meer iemand zien, die het weet van Paul.”

„Maar kind, denk je dan, dat wij je daarom minder zouden achten? Ik begrijp niet, hoe je dat denken kunt. Hoe onredelijk zou het zijn, iemand te verachten om hetgeen iemand anders misdaan heeft!”

„Maar hij heeft het *niet* gedaan!” wierp Ida onstuimig tegen. „U gelooft toch niet dat hij . . . dat Paul . . . O neen, hij deed het niet! Hij deed het niet!”

„Na al hetgeen ik van je broeder gehoord heb, lieve Ida, geloof ik ook niet, dat hij zoo iets heeft kunnen doen. En ik geloof ook, dat God vroeg of laat zijn onschuld aan het licht zal brengen. Ida, mijn kind, God is een Hoorder der gebeden. Ik vrees dat je vergeten hebt dat wij al onze lasten en zorgen tot den Heiland mogen

brengen, *al* onze lasten, ook *dezen*. Je hebt zelf hem willen dragen, en dat kon je niet, mijn arm kind!"

„Vroeger heb ik Hem zoo dikwijls, o zoo dikwijls gevraagd om Paul toch te redden, maar Hij deed het niet.”

„Hij deed het niet, omdat Hij weet wat Paul en jij en wij allen noodig hebben. Deze zware beproeving moest je leeren dragen. Waarom, dat weet ik niet; maar *Hij* weet het wel. En als je deze beproeving gewillig in Zijne kracht hadt leeren dragen, dan zou je niet tot zulk een verkeerden en gevaarlijken stap gekomen zijn. Het leed is daardoor niet minder, maar erger geworden. En als God je niet bewaard had op dezen dwaalweg, dan . . . ik kan er niet aan denken, welke onheilen je hadden kunnen overkomen. Maar merk nu eens op, hoe Hij voor je gezorgd heeft, door je, zonder dat je zelf dat wilde, hierheen te leiden. Meer dan een vader zorgde Hij voor je. Hij heeft je hier in veilige haven doen aanlanden.”

Ida moest haar vaderlijken vriend in alles gelijk geven. Het was waar, zij had den Heer in dezen weg niet gekend; zij had zelf haar last willen blijven dragen, ofschoon zij zoo goed wist, dat zij komen mocht tot den Heiland, vermoeid en belast en bezwaard door verdriet en schande. Zij had haar eigen gekozen weg gevolgd, en toch had Hij over haar gewaakt en haar verzorgd en hierheen gebracht. Maar wat Edith gezegd had . . .

„De schande!” fluisterde Ida. „De schande! . . . Die kon ik niet dragen.”

„Weet je niet dat *Één*, die eer en heerlijkheid genoot, vrijwillig schande en smaad gedragen heeft, *onzeschande*?

En welk een schande! Met de misdadigers werd Hij gerekend, ja, een moordenaar werd boven Hem gesteld. Hij ontving het loon van een boosdoener, en stierf den verachtelijksten en smadelijksten dood. Hij weet wat het is, gebogen te gaan onder schande, en Hij heeft haar gedragen, gedragen voor ons."

Het was wáár het was alles wáár! Dominee Hoogland had gelijk. Zij had verkeerd gehandeld, gansch en al verkeerd. Eigenwillig en hoogmoedig was zij geweest, en ongeloovig. Zij had haar last en moeite niet tot Hem gebracht, die beloofd had hulp en rust te zullen schenken.

Als zij menschen, gewone zondige menschen reeds zoo bereid had gevonden om haar te helpen — zooals ze dat op dit oogenblik ondervond — hoeveel te meer zou Hij haar dan willen geholpen hebben, die uit liefde voor ons in den dood ging!

Beschaamd boog Ida het hoofd en kwam tot de bekentenis: „Ik heb verkeerd gedaan!"

HOOFDSTUK XI.

Een ontdekking.

„We zullen een telegram sturen aan mevrouw Van Almen en ook een aan je tante. Dáár zullen we mee beginnen. De goede menschen moeten eerst gerustgesteld worden. Daarna zullen we zien hoe verder te handelen,"

sprak dominee Hoogland. En hij nam zijn vulpen en stelde de beide telegrammen op.

„En Hesje, dat arme kind! Zij zal geen raad weten,” meende mevrouw Hoogland. „Zij houdt zooveel van je, Ida. Ze zegt wel eens tegen mij: *nu heb ik pas een echte vriendin gekregen.*”

Ida voelde opnieuw de tranen in haar oogen branden bij deze verzekering. Zij wilde zeggen: „Een vriendin waarvoor ze zich schamen moet.” Maar ze hield deze woorden in. Ze zou er haar lieve vriendin mee bedroeven.

„Zie zoo,” hernam dominee Hoogland, en hij schelde.

Het dienstmeisje kwam binnen met Klauterbaasje. Deze mocht mee naar het postkantoor om de telegrammen weg te brengen. Hij ging graag mee boodschappen doen; maar nu hij Ida naast zijn moeder op de kanapé zag zitten, kwam hij toch in tweestrijd.

„Ga maar eerst mee naar het postkantoor,” zei zijn moeder. „Ida blijft hier, hoor!”

„Heeft ze vacantie? Komt Hesje ook? Ja, hè?”

„Ida alleen heeft vacantie. Kom, ga nu gauw mee!”

Weg ging de kleine jongen. Het postkantoor was niet ver, en weer heel gauw kwam hij de huiskamer binnendraven, gevolgd door het dienstmeisje, dat geheel ontdaan vertelde, dat er 's nachts een inbraak was gepleegd op een buiten een eindje voorbij het dorp. „Een raam uitgesneden, een deur opengebroken, een heeleboel geld gestolen en zilver, een kast vernield,” somde Dirkje op. „De veldwachters zijn al druk in de weer. Een van hen was ook op het postkantoor om te telegrafeeren om rechters of agenten, dat weet ik zoo precies niet. Maar

hij telegrafeerde en hij vertelde alles aan den directeur van het postkantoor. Ze moeten en ze zullen de inbrekers vinden. Er was in den laatsten tijd in den omtrek al meer gebeurd," zei hij.

„Wáár is het gebeurd, Dirkje?" vroeg dominee Hoogland.

„Op „Rozenhof", waar mijnheer Beukers woont. 't Is zonde, ze hadden die oude menschen wel kunnen vermoorden!"

„Rozenhof! Inbreker! Ik weet het! Dat waren de mannen uit de schaapskooi!" riep Ida uit.

„Ik heb niet naar ze geluisterd, want ik was veel te bang. Ik heb ze alleen maar hooren zeggen: Om twaalf uur. Op „Rozenhof". Dat weet ik heel zeker. En één van hen, die met den ronden hoed, heeft op „Boschoord" ook willen inbreken. Heeft Hesje het niet geschreven?"

„Ja, het heele verhaal tot in de fijnste puntjes," zei mevrouw Hoogland lachend. „Zij schrijft ons alles. Agaath met haar revolver. Zeker. Daar weten we alles van."

„Kind, ik geloof dat je hier ter rechter tijd gekomen bent. Misschien kun je nog meehelpen om een paar gevaarlijke misdadigers op het spoor te komen."

Ida rilde bij het hooren van deze woorden. Zij kon het niet helpen. Zij moest aan Paul denken, Paul, die ook als een misdadiger werd beschouwd en behandeld evenals deze echte boosdoeners.

Maar hoe zij er ook tegen opzag om in zulk een zaak gemoeid te worden, zij moest toch nog dienzelfden dag voor den burgemeester een verklaring afleggen. Beide

mannen werden gevat en Ida moest getuigen dat zij hen beiden den vorigen avond in de ledige schaapskooi had gezien; en wat zij een van hen had hooren zeggen en dat de man met den ronden hoed op ook niet lang geleden een inbraak gepleegd had op „Boschoord”, wat

door nog twee andere meisjes als getuigen bevestigd zou kunnen worden.

Dat alles gebeurde dienzelfden middag.

„Het is wel een veelbewogen dag,” zei mevrouw Hoogland. Dat mocht zij wel zeggen. Zij hadden het zoo druk gehad met het „crimineele geval” zooals volgens Ida Agathe dit noemen zou, dat men nog niet eens tot een besluit had kunnen komen hoe nu verder met Ida gehandeld moest worden.

Deze zaak zou zich echter vanzelf wijzen, want in den loop van den dag begon Ida zich zeer onwel te gevoelen. „Geen wonder,” meende mevrouw Hoogland, „na al

dien angst en dat harde loopen; 't is je me nogal geen eindje van „Boschoord” hierheen. 't Zou een wonder zijn als ze daar goed af kwam. Gelukkig, dat ze hier is, 't lieve kind. Ik zal haar wel oppassen.” Nog dienzelfden avond lag Ida op Hesje's kamertje. Wat voelde zij zich, ofschoon het in haar hoofd klopte en hamerde, toch veilig hier in dit lieve huis bij deze goede vrienden. Er kwam een gevoel van rust over haar, en haar geluk nam nog toe, toen er met de laatste post een brief kwam van „Boschoord”. Mevrouw Hoogland kwam hem voorlezen, en toen vernam zij hoe bedroefd en angstig Hesje was, en hoe zij zich zelf verweten had, dat zij Ida had laten wegloopen en haar niet met geweld had teruggebracht. Zij had niet kunnen weten dat Ida werkelijk weg zou loopen. En Edith was door mevrouw Van Almen streng bestraft geworden en iedereen op school vond, dat zij schandelijk gehandeld had, en met Ida hadden zij allen erg veel medelijden. Er was er niet één die niet met verlangen naar haar terugkomst op „Boschoord” uitzag. En Edith behoefde door niemand meer berispt te worden. Zij beschuldigde zichzelf onophoudelijk en had veel spijt van haar liefdelooze daad.

„Dus je ziet” Maar mevrouw Hoogland ging niet verder. Neen, Ida moest nu maar wat rusten en zich verblijden over Hesje's brief. Maar er zou nog meer gebeuren om Ida te verblijden. Vooreerst de komst van tante Anna en daarna

„Ida, mijn lieve kind!” sprak tante Anna, toen zij op een morgen bij haar kwam. Ida was wel wat beter, maar

ze moest toch nog rust houden. „Hoe gaat het met je? Voel je je wat beter?”

„Ik heb van nacht heerlijk geslapen. Ik voel mij veel beter.”

„Ida! Ik heb je wat te vertellen, dat je heel blij zal maken. God, de Heer, is zeer genadig voor ons geweest, mijn kind. Hij wil ook dien zwaren last, die ons zoo lang en zoo zwaar gedrukt heeft, van ons afnemen.”

„Paul?” vroeg Ida, terwijl ze zeer bleek werd. Tante Anna knikte. „Ja, Paul! Zou je het kunnen hooren?”

„O ja, o ja, Tante! Is het uitgekomen, is het uitgekomen dat hij het niet gedaan heeft? Zeg het toch gauw.”

„Het zal uitkomen. God heeft alles wèl gemaakt.”

Er zijn van die oogenblikken in het leven dat de weldaden des Heeren zóó groot, zoo overweldigend zijn, dat wij ze schier niet kunnen dragen. Dat ondervond Ida van Breemen, terwijl ze luisterde naar hetgeen haar tante haar vertelde.

In een verhoor van de beide gevangenen was gebleken, dat één van hen, die met den grooten ronden hoed op, behalve dat hij nog andere wandaden gepleegd had, ook de misdaad had gepleegd, waarvan Paul van Breemen was beschuldigd. Hij heette Karel Buisman en was door Paul's bemiddeling eenigen tijd geleden aan een betrekking geholpen aan de Engelsche Bank.

Karel Buisman, dat was dezelfde jonge man, die naast tante Anna had gewoond. Daardoor was hij Ida dadelijk zoo bekend voorgekomen.

„'t Is nog maar een voorloopige bekentenis. Maar dat alles nu spoedig in orde zal komen, dat is nu toch zeker.

De heeren van de Rechtbank zullen het wel tot een goed einde brengen," verzekerde tante Anna.

En Ida . . . zij kon niet spreken. Woorden ontbraken haar, nu het tot haar doordrong welk een geluk haar was geschonken. „God is goed. Hij is een Hoorder der gebeden. Hij zal genade en eere geven." Zoo jubelde het binnen in haar ziel.

HOOFDSTUK XII.

Genade en eere.

„Ik heb het ook nooit geloofd!" riep Hesje uit, toen het telegram, dat het heuglijk nieuws vermeldde, op „Boschoord" aankwam. „Geen oogenblik."

„Ik net zoo min," verklaarde Agathe. „Dat ongelukkige Pauwenkind had haast een misdaad op haar geweten gehad. Dat is wat anders. Zou het háár schuld niet geweest zijn, als Ida iets overkomen was? En 't is háár wijsheid niet, dat Ida geen ongeluk gekregen heeft en dat ze nu veilig en wel bij je vader en moeder zit. En 't is háár wijsheid evenmin, dat alles, alles uitgekomen is."

„Neen, 't is zeker aan haar wijsheid niet te danken," sprak Hesje ernstig. „Vader zegt: alles wordt door God bestuurd, en dat is met Ida en haar broeder Paul duidelijk te zien. Dat is zeker."

„Het ongelukkige Pauwenkind," zooals Agathe Edith de Grave bij voorkeur noemde, was inderdaad wel ongelukkig te noemen. Zij voelde zich zóó ongelukkig, dat mevrouw Van Almen het noodig vond om haar

telkens in haar kamer te nemen en met haar te spreken. Het deed het arme kind goed om dan haar hart uit te storten en te luisteren naar de vertroostende woorden, die op haar schuldbelijdenis volgden.

„Je weet toch wel, mijn kind,” sprak de directrice eens tot haar, „dat onze hemelsche Vader al onze zonden ons wil vergeven. „Zoo ver het Westen is van het Oosten, zóó ver doet Hij onze overtredingen van ons.” Christus wil ons verlossen van iedere zonde, van hoogmoed, van liefdeloosheid. Hij heeft ons zoo lief, Edith; en wie Hem nederig valt te voet, zal van Hem zijn wegen leeren.”

„Ik heb haar zulk een groot, groot kwaad aangedaan,” snikte Edith berouwvol. „Ik zou het zoo graag goed willen maken. Maar hoe zal ik dit kunnen doen?”

„Wees blij, Edith! dat de gelegenheid je daartoe zal geschonken worden. Begin maar dadelijk en schrijf haar, welk een verdriet je er van hebt. Ik ken haar genoeg om er van verzekerd te zijn, dat zij je alles zal willen vergeven. En ik denk, dat je elkaar van nu aan beter zult begrijpen en dat je nog van elkaar zult gaan houden.”

Mevrouw Van Almen's voorspelling werd bewaarheid. Hesje en Ida waren en bleven onafscheidelijke vriendinnen voor haar gansche leven. Maar de arme Edith, wier trots nu gebroken was, kreeg ook een plaatsje in Ida's hart. In later tijden zei Ida wel eens — en wie had ooit kunnen denken, dat zij dit zeggen zou? —: „Ik heb nooit zusters gehad, maar God heeft er mij toch twee gegeven: Hesje en Edith.”

En wie had *dat* ooit kunnen denken, dat een paar dagen later dominee Hoogland en Ida samen op „De Batavier” zouden stappen? Geen vrees voor zeeziekte of andere bezwaren voor de reis verontrustten Ida. Zij voelde alleen maar groote vreugde en dankbaarheid. Het was haar of haar hemelsche Vader haar overstroomde met geluk en blijdschap, en dat zij haar leven lang Hem zou willen danken voor de uitredding, die Hij haar geschonken had.

Zij logeerden bij Paul's oom Richard. En *hoe* alles in orde gemaakt werd, *dat* wist Ida niet, maar het *kwam* alles in orde; en op zekeren dag werd haar verzocht om te komen in het kantoor van de Directie. De heeren van de Bank wenschten Paul's zuster te zien, het dappere meisje, dat een inbreker had verjaagd en alzoo oorzaak was geworden dat de onschuld van haar broeder aan het licht was gekomen.

Welk een oogenblik was dat voor Ida, toen zij binnen kwam in die hooge zaal, en door den oudsten directeur aan de andere heeren werd voorgesteld, die haar met een buiging begroetten. Hoe heerlijk was het uit hun mond te hooren, hoeveel leed het hun deed, dat Paul onverdiend zooveel had moeten lijden, en hoe hij vroeger vóór dat groote misverstand aller achting had genoten. Hoe werd haar vreugd verhoogd, toen de oudste directeur haar zeide, dat hij zoo gaarne het geleden onrecht en verdriet goed zou willen maken, en dat hij wilde trachten dit op twee manieren te doen. De eerste was, dat hij Paul aanstelde tot procuratie-houder en afdeelings-chef. En de tweede *dát* mocht Ida zeggen. Hij liet aan haar de keus.

Toen dacht Ida even na. Wat zou zij vragen? Zij wist het.... Zij zag den kring rond van de heeren, die in afwachting luisterden.

„Een heel lange vacantie,” luidde haar antwoord. En toen lachten ze allen. En er was er niet één, die dit verzoek *in bedenking* nam.

Maar de aller-, allergrootste vreugde was.... het wederzien van Paul.

Ja, dat was een wederzien! In gezelschap van dominee Hoogland en oom Richard ging Ida weinig dagen daarna naar het station. Toen Paul uit den trein stapte, kon zij geen woord uitbrengen. Zij kon haar geliefden broeder, om wiens wil zij zooveel geleden had, alleen maar aanzien. En wanneer haar oogen tot dat lieve gelaat, dat sporen van lijden droeg, opzagen, dan verduisterden tranen haar blik en zag zij hem als in een mist. Maar zij voelde den druk van zijn hand en hoorde zijn oude stem weer: „Arm, klein ding! Nu is alles voorbij. God heeft alles wèl gemaakt.” En Ida dacht — want spreken kon zij nog niet: „Hij heeft genade en eere gegeven.”

Dominee Hoogland ging den volgenden dag weer naar Holland terug. Hij moest weer naar zijn gemeente en naar zijn gezin. Maar Ida kreeg verlof om nog een weekje met Paul bij oom Richard te logeeren. Nu zij eenmaal in Engeland was, moest zij toch wat van Londen zien.

Een week later vertrokken broeder en zuster met „De Batavier” naar Rotterdam.

Op dezelfde plek, waar zij Paul altijd placht op te wachten, stonden nu tante Anna en Brechtje.

De vakantie van Paul was altijd heerlijk, maar nu

Na een zware bui is het zonnelicht dubbel liefelijk, na een hevige krankheid is de gezondheid dubbel kostbaar. Na al dit verdriet scheen het leven in Paul's nabijzijn Ida dubbel gelukkig toe. Zij had nu ingezien en geleerd, hoe heerlijk en wonderbaar God uit de donkerheid licht, uit schande eer, uit zorg en nood hulp en uitredding geven kan. Zij schaamde er zich over, dat zij Hem niet genoeg vertrouwd had. In de zwaarste oogenblikken van haar leven had zij Hem niet gekend en naar Zijn wil niet gevraagd en zelf den last alleen willen dragen. En toch toch had Hij alles wèl gemaakt! Hoe zou zij Hem dáárvor ooit genoeg dank kunnen bewijzen?

Ja, heerlijk was dèze vakantie! Broeder en zuster gingen veel samen op reis. Paul moest Ida's nieuwe vrienden allen leeren kennen. Eerst werd er een bezoek gebracht bij kolonel De Grave. En toen broeder en zuster een paar dagen op het landgoed bleven doorbrengen, toen eerst werd Edith's hart geheel gerustgesteld en kon zij gelooven, dat Ida alles vergeven en ook vergeten had.

Daarna gingen zij samen naar de familie Hoogland, waar Paul zich dadelijk even zoo thuis voelde als Ida altijd gedaan had. Hij werd een groot vriend van „Klauterbaasje”, die er zich op liet voorstaan, dat hij Ida gevonden had in den koepel van den tuin.

Den eersten Zondag, toen broeder en zuster naast

elkander in het vriendelijke kerkje zaten, stemden zij blijde in met den slotzang :

„Want God, de Heer, zoo goed, zoo mild,
Is t' allen tijd een zon en schild;

Hij zal genade en eere geven :

Hij zal hun 't goede niet in nood
Onthouden, zelfs niet in den dood,

Die in oprechtheid voor Hem leven;

Welzalig, Heer, die op U bouwt,

En zich geheel aan U vertrouwt!”

„Genade en eere.” „Ja, die heeft God ons geschonken,” dacht Ida. „Ik wil in oprechtheid voor U leven, o mijn God, en mij geheel aan U toevertrouwen en op U bouwen.”

INHOUD.

Hoofdst.	Bladz.
I. Broeder en Zuster	7
II. Een geheimzinnige tijding	12
III. Naar „Boschoord”	18
IV. Een uitstapje	29
V. Een nieuwe leerling op „Boschoord”	42
VI. Ida begrijpt het	58
VII. Terug naar „Boschoord”	64
VIII. Een nachtelijk geluid	71
IX. Ze weten het!	81
X. ^e Bij de schaapskooi	87
XI. Een ontdekking	97
XII. Genade en eere	103
